

S T A T U T U L

PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Dispoziții generale

Art. 1 - Biserica Ortodoxă Română este comunitatea creștinilor ortodocși, clerici, monahi și mireni, constituiți canonic în parohii și mănăstiri din eparhiile Patriarhiei Române aflate în interiorul și în afara granițelor României, care mărturisesc pe Dumnezeu în Sfânta Treime, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, pe temeiul Sfintei Scripturi și al Sfintei Tradiții și participă la viața Bisericii prin aceleași Sfinte Taine, slujbe liturgice și rânduieli canonice.

Art. 2 - (1) Biserica Ortodoxă Română, de origine apostolică, este și rămâne în comuniune și unitate dogmatică, liturgică și canonică cu Biserica Ortodoxă universală.

(2) Biserica Ortodoxă Română este autocefală și unitară în organizarea și în lucrarea sa pastorală, misionară și administrativă.

Art. 3 - (1) Biserica Ortodoxă Română are conducere sinodală ierarhică, potrivit învățaturii și canoanelor Bisericii Ortodoxe și tradiției sale istorice.

(2) Biserica Ortodoxă Română se administrează în mod autonom prin organisme proprii reprezentative, constituite din clerici și mireni, potrivit Sfintelor Canoane, dispozițiilor prezentului Statut și altor dispoziții ale autorității bisericești competente.

Art. 4 - (1) Biserica Ortodoxă Română este autonomă față de Stat și față de alte instituții.

(2) Biserica Ortodoxă Română stabilește relații de dialog și cooperare cu Statul și cu diferite instituții pentru împlinirea misiunii sale pastorale, spiritual-culturale, educaționale și social-filantropice.

Art. 5 - (1) Biserica Ortodoxă Română cuprinde pe creștinii ortodocși din țară și pe creștinii ortodocși români din afara granițelor țării, precum și pe cei primiți canonic în comunitățile ei.

(2) Biserica Ortodoxă Română este națională și majoritară potrivit vechimii apostolice, tradiției, numărului de credincioși și contribuției sale deosebite la viața și cultura poporului român. Biserica Ortodoxă Română este Biserica neamului românesc.

PARTEA I

Organizarea

Art. 6 - (1) Biserica Ortodoxă Română este organizată ca Patriarhie, cu titulatura „**Patriarhia Română**”.

(2) Patriarhia Română cuprinde eparhii (arhiepiscopii și episcopii) grupate în mitropolii, precum și alte unități în interiorul sau în afara granițelor României, după cum urmează:

A. În interiorul granițelor României:

I. Mitropolia Munteniei și Dobrogei, cuprinzând:

1. Arhiepiscopia Bucureștilor, cu sediul în municipiul București;
2. Arhiepiscopia Tomisului, cu sediul în municipiul Constanța;
3. Arhiepiscopia Târgoviștei, cu sediul în municipiul Târgoviște;
4. Episcopia Argeșului și Muscelului, cu sediul în municipiul Curtea de Argeș;

5. Episcopia Buzăului și Vrancei, cu sediul în municipiul Buzău;

6. Episcopia Dunării de Jos, cu sediul în municipiul Galați;

7. Episcopia Sloboziei și Călărașilor, cu sediul în municipiul Slobozia;

8. Episcopia Alexandriei și Teleormanului, cu sediul în municipiul Alexandria;

9. Episcopia Giurgiului, cu sediul în municipiul Giurgiu;

10. Episcopia Tulcii, cu sediul în municipiul Tulcea;

II. Mitropolia Moldovei și Bucovinei, cuprinzând:

11. Arhiepiscopia Iașilor, cu sediul în municipiul Iași;

12. Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cu sediul în municipiul Suceava;

13. Episcopia Romanului, cu sediul în municipiul Roman;

14. Episcopia Hușilor, cu sediul în municipiul Huși;

III. Mitropolia Ardealului, cuprinzând:

15. Arhiepiscopia Sibiului, cu sediul în municipiul Sibiu;

16. Episcopia Covasnei și Harghitei, cu sediul în municipiul Miercurea Ciuc;

IV. Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, cuprinzând:

17. Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca;

18. Arhiepiscopia Alba Iuliei, cu sediul în municipiul Alba Iulia;

19. Episcopia Ortodoxă Română a Oradiei, cu sediul în municipiul Oradea;

20. Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmărulei, cu sediul în municipiul Baia Mare;

21. Episcopia Sălajului, cu sediul în municipiul Zalău;

V. Mitropolia Olteniei, cuprinzând:

22. Arhiepiscopia Craiovei, cu sediul în municipiul Craiova;

23. Episcopia Râmnicului, cu sediul în municipiul Râmnicu Vâlcea;

24. Episcopia Severinului și Strehaiei, cu sediul în municipiul Drobeta-Turnu Severin;

25. Episcopia Slatinei, cu sediul în municipiul Slatina;

VI. Mitropolia Banatului, cuprinzând:

26. Arhiepiscopia Timișoarei, cu sediul în municipiul Timișoara;

27. Episcopia Aradului, Ienopolei, Hălmagiului și Hunedoarei, cu sediul în municipiul Arad;

28. Episcopia Caransebeșului, cu sediul în municipiul Caransebeș;

29. Episcopia Daciei Felix, cu sediul administrativ în Vârșeț;

30. Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, cu sediul în Gyula;

VII. Unități dependente direct de Patriarhia Română:

Vicariatul Ortodox Ucrainean, cu sediul în municipiul Sighetu Marmăției.

B. În afara granițelor României:

I. Mitropolia Basarabiei, autonomă și de stil vechi și Exarhat al Plaiurilor, cuprinzând:

31. Arhiepiscopia Chișinăului, cu sediul în municipiul Chișinău;

32. Episcopia de Bălți (fostă a Hotinului), cu sediul în orașul Bălți;

33. Episcopia Basarabiei de Sud (fostă de Cetatea Albă-Ismail), cu sediul în orașul Cantemir;

34. Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor și a toată Transnistria (fostă Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria), cu sediul la Dubăsari;

II. Mitropolia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și Meridionale, cuprinzând:

35. Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Europei Occidentale, cu sediul la Paris;

36. Episcopia Ortodoxă Română a Italiei, cu sediul la Roma;

37. Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei, cu sediul la Madrid;

III. Mitropolia Ortodoxă Română a Germaniei, Europei Centrale și de Nord, cuprinzând:

38. Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Germaniei, cu sediul la Nürnberg;

39. Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord, cu sediul la Stockholm;

IV. (40) Arhiepiscopia Ortodoxă Română a celor două Americi, cu sediul la Chicago;

V. (41) Episcopia Ortodoxă Română a Australiei și Noii Zeelande, cu sediul la Melbourne;

VI. Reprezentanțe ale Patriarhiei Române: Așezămintele Românești de la Locurile Sfinte (Ierusalim, Iordan și Ierihon), Parohia Ortodoxă Română de la Sofia (Bulgaria), Reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă instituțiile europene (Bruxelles);

VII. Unitățile ortodoxe române care păstrează legături spirituale și culturale cu Patriarhia Română: Așezămintele Românești din Sfântul Munte Athos (Prodromu, Lacu și altele).

Art. 7 - (1) Înființarea, desființarea, modificarea teritorială și schimbarea titulaturii mitropoliilor, arhiepiscopiiilor și episcopiiilor se fac prin hotărâri ale Sfântului Sinod ținând seama de cerințele pastoral-misionare și luând în considerare organizarea administrativ-teritorială a statului.

(2) Titulatura mitropoliților, arhiepiscopilor și episcopilor este cea a mitropoliei sau a eparhiei în care păstoresc. Titulatura episcopilor-vicari patriarhali, a episcopilor-vicari și a arhierieilor-vicari se stabilește de Sfântul Sinod, la propunerea Patriarhului pentru episcopii-vicari patriarhali și a chiriarhului locului pentru episcopii-vicari și arhieriei-vicari.

(3) Ierarhii eparhioți din unele scaune chiriarhale cu trecut istoric recunoscut și cu importanță pastoral-misionară, administrativă și cultural-națională, care s-au distins printr-o slujire chiriarhală deosebită și îndelungată a Bisericii, la propunerea Patriarhului făcută în consultare cu Sinodul Permanent, pot primi cu aprobarea Sfântului Sinod ranguri cu titlu personal, de mitropolit onorific cei dintre arhiepiscopi și de arhiepiscop onorific cei dintre episcopi, eparhia păstrându-și în continuare locul stabilit în dipticele canonic și administrativ al Bisericii Ortodoxe Române. De asemenea, episcopiile vechi pot deveni arhiepiscopii, pe baza unei motivații temeinice.

(4) Membrii Sfântului Sinod cărora li se acordă ranguri onorifice cu titlu personal vor fi înscriși în lista membrilor Sfântului Sinod și pomeniți la slujbele religioase după mitropolii, respectiv, după arhiepiscopii din ordinea administrativă a Bisericii Ortodoxe Române.

(5) Succesorii în scaunul arhiepiscopilor și episcopilor care au primit ranguri onorifice cu titlu personal nu preiau dreptul de a folosi aceste ranguri.

(6) Hotărârile luate în temeiul prevederilor alin. (1), (2) și (3) din prezentul articol se comunică ministerului de resort.

Art. 8 - (1) Organizarea canonică și pastorală a credincioșilor ortodocși români din afara granițelor României se asigură de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

(2) Episcopiile, arhiepiscopiile, mitropoliile și alte unități bisericești din afara granițelor țării sunt organizate și funcționează în conformitate cu statutele proprii, aprobate de Sfântul Sinod, concordante cu Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

CAPITOLUL I

Organizarea centrală

Art. 9 - În Biserica Ortodoxă Română, la nivel central funcționează:

I. Organisme centrale deliberative:

- A.** Sfântul Sinod;
- B.** Sinodul Permanent;
- C.** Adunarea Națională Bisericească;

II. Organisme centrale executive:

- A.** Patriarhul;
- B.** Consiliul Național Bisericesc;
- C.** Permanența Consiliului Național Bisericesc;

III. Organisme centrale administrative:

- A.** Cancelaria Sfântului Sinod;
- B.** Administrația Patriarhală.

Dispoziții comune

Art. 10 - (1) Organismele centrale deliberative și executive bisericești sunt valabil constituite cu prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor lor și iau hotărâri, de regulă, cu votul a jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

(2) Validarea sau invalidarea mandatelor membrilor clerici și mireni aleși se face de către Adunarea Națională Bisericească.

(3) Convocarea organismelor centrale deliberative, cu precizarea ordinii de zi, se face de către președinte, cu cel puțin 14 zile înainte de data fixată pentru ședință, iar în cazuri excepționale în cel mai scurt timp posibil.

(4) Deschiderea și închiderea ședințelor de lucru ale organismelor centrale deliberative și executive se face de către președinte.

(5) Procesul-verbal al fiecărei ședințe de lucru a organismelor centrale deliberative și executive se semnează de președinte și de secretarii desemnați.

(6) Hotărârile organismelor centrale deliberative și executive sunt obligatorii pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română.

SECȚIUNEA I

Organisme centrale deliberative

A. Sfântul Sinod

Art. 11 - Sfântul Sinod este cea mai înaltă autoritate a Bisericii Ortodoxe Române, în toate domeniile ei de activitate.

Art. 12 - (1) Sfântul Sinod se compune din: Patriarh și toți mitropoliții, arhiepiscopii, episcopii eparhioți, episcopii-vicari patriarhali, episcopii-vicari și arhierii-vicari în funcțiune. Ierarhii în funcție au îndatorirea de a-și desfășura activitatea în cooperare sinodală, supunându-se hotărârilor Sfântului Sinod și prevederilor prezentului Statut. De asemenea, ierarhii retrași din funcție au îndatorirea de a păstra disciplina canonică sinodală.

(2) Președintele Sfântului Sinod este Patriarhul. În lipsa Patriarhului, președinte al Sfântului Sinod este, în ordine, mitropolitul Moldovei și Bucovinei, mitropolitul Ardealului, mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, mitropolitul Olteniei, mitropolitul Banatului, ceilalți mitropoliți, arhiepiscopi sau episcopi în conformitate cu ordinea canonică a eparhiilor din Patriarhia Română (diptice).

(3) Secretarul Sfântului Sinod este unul dintre episcopii-vicari patriarhali desemnat de plenul acestuia, la propunerea Patriarhului.

Art. 13 - Sfântul Sinod se întrunește anual în cel puțin două ședințe de lucru în perioadele de primăvară și toamnă, iar în ședințe extraordinare, ori de câte ori este nevoie. Sfântul Sinod se poate întruni și în ședințe solemne.

Art. 14 - Atribuțiile Sfântului Sinod sunt:

a) păstrează unitatea dogmatică, liturgică și canonică în Biserica Ortodoxă Română, precum și comuniunea cu întreaga Biserică Ortodoxă;

b) examinează orice problemă de ordin dogmatic, liturgic, canonic și pastoral-misionar, pe care o soluționează în conformitate cu învățătura Bisericii Ortodoxe și hotărăște, potrivit Sfintelor Canoane, asupra problemelor bisericești de orice natură;

c) hotărăște cu privire la sfințirea Sfântului și Marelui Mir, potrivit cerințelor pastoral-misionare din Biserica Ortodoxă Română;

d) hotărăște în privința canonizării sfinților și emite tomosul de proclamare a canonizării;

e) exprimă poziția oficială a Bisericii Ortodoxe Române asupra proiectelor de acte normative ale Statului referitoare la activitatea cultelor, la învățământul teologic și religios, la asistența socială și religioasă, la patrimoniul cultural-național, în special cel bisericesc, precum și în alte domenii de interes bisericesc și social;

f) aprobă, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române și hotărăște asupra modificării acestuia;

g) aprobă regulamentele bisericești întocmite în conformitate cu prezentul Statut;

h) inițiază și aprobă acorduri și parteneriate cu Statul și cu alte instituții în domenii de interes general bisericesc;

i) exprimă poziția oficială a Bisericii Ortodoxe Române în probleme de interes general ale societății;

j) aprobă, cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor prezenți, înființarea, desființarea, modificarea teritorială și schimbarea titulaturii eparhiilor și mitropoliilor aparținătoare Patriarhiei Române;

k) aprobă statutele eparhiilor, mitropoliilor și ale altor unități bisericești din afara granițelor României;

l) alege, cu voturile a două treimi din totalul membrilor prezenți, pe Patriarh, și cu voturile a jumătate plus unu din totalul membrilor prezenți, pe mitropoliții, arhiepiscopii și pe episcopii eparhioți pentru eparhiile aparținătoare Patriarhiei Române;

m) alege, cu voturile a jumătate plus unu din totalul membrilor prezenți, pe episcopii-vicari patriarhali, pe episcopii-vicari și pe arhierii-vicari;

n) emite gramata pentru întronizarea Patriarhului;

o) hotărăște cu privire la retragerea ierarhilor și stabilește drepturile acestora;

p) hotărăște, cu o majoritate de două treimi din totalul membrilor săi, cu privire la trimiterea în judecată canonică a aceloră dintre membrii săi care sunt învinuiți de abateri de la învățătura și disciplina Bisericii;

q) aprobă sau respinge, în principiu, recursurile clericilor în materie de caterisire și se pronunță asupra cererilor de iertare ale acestora, cu avizul prealabil al chiriarhului locului;

r) îndrumă și supraveghează ca activitatea organismelor deliberative și executive de la episcopii, arhiepiscopii, mitropolii și Patriarhie să se desfășoare potrivit prevederilor statutare și regulamentare bisericești;

s) inițiază și cultivă relații frățești inter-ortodoxe, relații de dialog și cooperare intercreștină și interreligioasă pe plan național și internațional;

t) aprobă normele privind organizarea și funcționarea unităților de învățământ teologic preuniversitar și universitar, precum pe și cele privind predarea religiei în școlile de stat, particulare și confesionale. Stabilește normele privind învățământul confesional de toate nivelurile, precum și programele pentru catehizarea tinerilor și adulților;

u) aprobă normele activității misionar-pastorale și pe cele pentru promovarea vieții religioase și morale a clerului;

v) stabilește normele activității de asistență social-filantropică pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română și aprobă măsurile pentru organizarea asistenței religioase în armată, penitenciare, spitale, cămine pentru copii și pentru bătrâni, așezăminte sociale destinate persoanelor defavorizate etc;

w) hotărăște înființarea, organizarea și desființarea asociațiilor și fundațiilor bisericești cu caracter național care sunt constituite și conduse de către Biserica Ortodoxă Română; acordă sau retrage binecuvântarea (aprobarea) pentru înființarea, organizarea și desființarea asociațiilor și fundațiilor ortodoxe din Patriarhia Româna care au conducere proprie și activează în eparhiile acesteia;

x) inițiază, autorizează și supraveghează traducerea, diortosirea, editarea și difuzarea Sfintei Scripturi, tipărirea și răspândirea cărților de cult, a calendarului bisericesc, a manualelor de teologie și a manualelor de religie; supraveghează din punct de vedere dogmatic, liturgic și canonic, lucrările de arhitectură, pictură, sculptură și alte forme de artă bisericească ortodoxă și ia măsurile cuvenite în caz de abateri;

y) aprobă anual modul de constituire și de repartizare a Fondului central misionar; instituie fonduri speciale și stabilește modul de constituire și destinația acestora;

z) interpretează, în formă definitivă și obligatorie, pentru toate organismele bisericești, dispozițiile statutare sau regulamentare.

Art. 15 - (1) Pentru studierea și formularea propunerilor asupra problemelor ce urmează a se supune deliberării, Sfântul Sinod alege, dintre membrii săi, 4 comisii sinodale.

(2) Fiecare comisie este prezidată de un mitropolit și are un raportor. Ceilalți mitropoliți sunt copreședinți ai comisiilor în care sunt repartizați de Sfântul Sinod.

(3) Comisiile Sfântului Sinod sunt:

a) Comisia pastorală, monahală și socială;

b) Comisia teologică, liturgică și didactică;

c) Comisia canonică, juridică și pentru disciplină;

d) Comisia pentru comunități externe, relații interortodoxe, intercreștine și interreligioase.

(4) Sfântul Sinod decide dacă o problemă trebuie examinată în comun de două sau mai multe comisii.

(5) Pentru anumite probleme, cu caracter permanent sau temporar, Sfântul Sinod decide instituirea unor subcomisii speciale afiliate uneia din cele patru comisii. Din subcomisii pot face parte și ierarhi din alte comisii și pot fi cooptați profesori de teologie, clerici, monahi, mireni, specialiști în domeniul abordat, după modelul Subcomisiei pentru canonizarea sfinților români.

Art. 16 - Sfântul Sinod poate invita în comisiile sale, pentru consultare, profesori de teologie, clerici, monahi, mireni, specialiști în domenii abordate.

B. Sinodul Permanent

Art. 17 - (1) Sinodul Permanent este organismul central deliberativ care funcționează în timpul dintre ședințele Sfântului Sinod, când importanța unor probleme impune examinarea lor fără întârziere.

(2) Sinodul Permanent se compune din Patriarh și toți mitropoliții în funcție de la eparhiile din țară și din afara granițelor României. Din Sinodul Permanent fac parte și alți trei ierarhi eparhioți (un arhiepiscop și doi episcopi) desemnați anual de Sfântul Sinod.

(3) Președintele Sinodului Permanent este Patriarhul. În lipsa Patriarhului, ședințele Sinodului Permanent sunt prezidate în ordinea prevăzută la art. 12, alin. (2) din prezentul statut.

(4) Convocarea Sinodului Permanent, cu precizarea ordinii de zi, se face de către Președintele său, ori de câte ori este nevoie.

(5) Secretarul Sfântului Sinod este și Secretarul Sinodului Permanent.

(6) Sinodul Permanent ia hotărâri valabile prin consens sau cu votul a jumătate plus unu dintre membrii prezenți.

(7) Dispozițiile art. 16 din prezentul statut se aplică și cu privire la ședințele Sinodului Permanent.

Art. 18 - (1) Sinodul Permanent exercită, în timpul dintre ședințele Sfântului Sinod, atribuțiile acestuia prevăzute la art. 14, lit. e), i), r), t) și x).

(2) Sinodul Permanent, la solicitarea Patriarhului sau a membrilor săi, examinează și formulează propuneri privind probleme ce urmează a fi aduse în dezbateră Sfântului Sinod.

(3) Sinodul Permanent exercită orice alte atribuții ce i se dau de către Sfântul Sinod sau prin statut și regulamente.

(4) Sinodul Permanent aduce la cunoștință Sfântului Sinod, pentru ratificare, hotărârile luate în timpul dintre ședințele acestuia.

C. Adunarea Națională Bisericească

Art. 19 - Adunarea Națională Bisericească este organismul central deliberativ al Bisericii Ortodoxe Române, pentru problemele administrative, sociale, culturale, economice și patrimoniale.

Art. 20 - (1) Adunarea Națională Bisericească este alcătuită din câte trei reprezentanți ai fiecărei eparhii, un cleric și 2 mireni,

delegați de adunările eparhiale, pe termen de 4 ani. Ei pot fi delegați pentru cel mult două mandate.

(2) Ierarhii Sfântului Sinod participă la lucrările Adunării Naționale Bisericești.

(3) Președintele Adunării Naționale Bisericești este Patriarhul. În lipsa Patriarhului, ședințele sunt prezidate în ordinea prevăzută în art. 12, alin. (2) din prezentul Statut.

(4) Hotărârile Adunării Naționale Bisericești devin executorii după ratificarea lor de către Sfântul Sinod.

Art. 21 - Adunarea Națională Bisericească se întrunește o dată pe an în ședință de lucru, iar în caz de necesitate, ori de câte ori este nevoie. Adunarea Națională Bisericească se întrunește și în ședințe solemne.

Art. 22 - Atribuțiile Adunării Naționale Bisericești sunt:

a) susține drepturile și activitățile Bisericii Ortodoxe Române;
b) avizează regulamente de aplicare ale prezentului statut cu privire la domenii de activitate date în competența sa de către Sfântul Sinod;

c) la propunerea Patriarhului, alege membrii Consiliului Național Bisericesc;

d) adoptă măsuri generale pentru sprijinirea așezămintelor culturale, social-filantropice, economice și fundamentale ale Bisericii;

e) stabilește mijloacele de ajutorare ale organismelor și instituțiilor centrale bisericești;

f) examinează și aprobă Raportul general anual al Consiliului Național Bisericesc, privind activitatea din Biserica Ortodoxă Română și hotărăște cu privire la măsurile ce trebuie luate pentru buna desfășurare a vieții bisericești;

g) aprobă contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și al instituțiilor centrale bisericești;

h) aprobă bugetul general al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și al instituțiilor centrale bisericești;

i) aprobă măsuri unitare privind administrarea bunurilor mobile și imobile, aflate în proprietatea sau folosința unităților de cult din întreaga Biserică Ortodoxă Română, precum și a celor fundamentale;

j) aprobă proiecte sociale, culturale, educaționale și comunicaționale;

k) stabilește mijloacele de ajutorare a românilor din afara granițelor României;

l) exercită orice alte atribuții care îi sunt date prin Statut, prin regulamentele bisericești sau de către Sfântul Sinod.

Art. 23 - (1) Pentru studierea problemelor și formularea propunerilor ce urmează a fi supuse deliberării, Adunarea alege, la începutul fiecărui mandat de 4 ani, dintre membrii ei clerici și mireni, 5 comisii de lucru permanente, care au câte un președinte, vice-președinte și raportor desemnați de plen, la propunerea Președintelui. Comisiile Adunării Naționale Bisericești sunt:

a) Comisia administrativ-juridică și de validare;

b) Comisia socială și pentru comunicații media;

c) Comisia culturală și educațională;

d) Comisia economică, bugetară și de patrimoniu imobiliar (bunuri bisericești);

e) Comisia pentru românii ortodocși de peste hotare.

(2) La lucrările Comisiei pentru românii ortodocși de peste hotare pot fi invitați și reprezentanți clerici și mireni ai eparhiilor ortodoxe române de peste hotare, când ordinea de zi impune acest lucru.

(3) La convocarea Președintelui, comisiile Adunării Naționale Bisericești se pot întruni și între ședințele acesteia, potrivit cerințelor.

SECȚIUNEA A II-A

Organisme centrale executive

A. Patriarhul

Art. 24 - Patriarhul este Întâistătătorul între ierarhii Bisericii Ortodoxe Române și președintele organismelor centrale deliberative și executive bisericești.

Art. 25 - (1) Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române este Arhiepiscopul Bucureștilor și Mitropolitul Munteniei și Dobrogei.

(2) Titulatura sa este: **„Preafericirea Sa, Preafericitul Părinte (N), Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Locțiitor al tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române sau Patriarhul României”**.

(3) În conformitate cu Sfintele canoane, cu tradiția panortodoxă și cu practica Bisericii Ortodoxe Române, la serviciile religioase Patriarhul este pomenit de către mitropoliți, mitropoliții sunt pomeniți de către ierarhii sufragani, iar arhiepiscopii și episcopii sunt pomeniți de către preoții slujitori.

(4) Patriarhul poartă ca însemne distinctive: o cruce și două engolpioane, haine de culoare albă: reverendă și rasă, culion și camilafcă având cruce.

(5) Patriarhul exercită drepturile și îndeplinește îndatoririle prevăzute de Sfintele canoane, de prezentul statut și de regulamentele bisericești.

Art. 26 - Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române are următoarele atribuții:

a) convoacă și prezidează organismele centrale deliberative și executive bisericești și veghează pentru ducerea la îndeplinire a hotărârilor acestora;

b) dispune măsurile necesare, potrivit hotărârii Sfântului Sinod, pentru pregătirea și sfințirea Sfântului și Marelui Mir la Patriarhia Română;

c) reprezintă Patriarhia Română în relațiile cu autoritățile publice centrale și locale, în justiție și față de terți, personal sau prin delegați împuterniciți;

d) reprezintă Biserica Ortodoxă Română în relațiile cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, personal sau prin delegați;

e) reprezintă, personal sau prin delegați, Biserica Ortodoxă Română în relațiile cu celelalte Biserici creștine, organizații inter-

creștine, organizații religioase și interreligioase, din țară și de peste hotare;

f) adresează scrisori pastorale pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română, cu încuviințarea Sfântului Sinod sau a Sinodului Permanent;

g) vizitează frățește pe ierarhii Bisericii Ortodoxe Române, în eparhiile lor;

h) se îngrijește de îndeplinirea prevederilor statutare pentru completarea eparhiilor vacante;

i) prezidează Sfântul Sinod pentru alegerea mitropoliților ortodocși români din țară și din afara granițelor;

j) hirotonește împreună cu alți ierarhi și întronizează pe mitropoliți;

k) emite gramata pentru întronizarea mitropoliților din țară și din afara granițelor;

l) numește locțiitori de mitropoliți în cazul vacanței scaunelor mitropolitane;

m) sfătuiește frățește pe ierarhii eparhiilor ortodoxe române din țară și din afara granițelor și conciliază eventuale neînțelegeri dintre aceștia;

n) examinează, în Sinodul Permanent, plângerile împotriva ierarhilor, iar rezultatul îl aduce la cunoștința Sfântului Sinod;

o) în consultare cu Sinodul Permanent, propune Sfântului Sinod candidați de episcop-vicar patriarhal și prezidează alegerea acestora;

p) numește, menține și revocă într-o ședință a Permanenței Consiliului Național Bisericesc personalul de conducere, precum și celelalte categorii de personal clerical și neclerical de la Cancelaria Sfântului Sinod, de la Administrația Patriarhală, de la Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și de la celelalte instituții centrale bisericești;

q) confirmă și dizolvă, prin decizie patriarhală, adunările eparhiale;

r) exercită dreptul de devoluțiune în mitropolii pentru restabilirea ordinii canonice și administrative;

s) conform tradiției ortodoxe, are dreptul de a înființa stavropighii patriarhale și a le conduce prin delegații săi, în limitele competențelor stabilite prin decizie patriarhală, aducând acestea la cunoștința chiriarhului locului;

t) exercită orice alte atribuții prevăzute de Sfintele canoane, de prezentul statut, de regulamentele bisericești sau încredințate de Sfântul Sinod.

Art. 27 - Pentru desfășurarea activității curente, la dispoziția Patriarhului se află Cabinetul Patriarhului, coordonat de un consilier patriarhal, cu personalul corespunzător și serviciile aferente: secretariat, registratură, arhivă, bibliotecă etc.

B. Consiliul Național Bisericesc

Art. 28 - Consiliul Național Bisericesc este organism central executiv al Sfântului Sinod și al Adunării Naționale Bisericești.

Art. 29 - (1) Consiliul Național Bisericesc se întrunește la convocarea președintelui, cel puțin de două ori pe an sau ori de câte ori este nevoie.

(2) Consiliul Național Bisericesc se compune din 12 membri ai Adunării Naționale Bisericești, câte un cleric și câte un mirean reprezentând fiecare mitropolie din țară, desemnați pe o perioadă de 4 ani și pentru cel mult două mandate.

(3) Președintele Consiliului Național Bisericesc este Patriarhul, iar în lipsă locțiitorul său, conform prevederilor art. 12, alin. (2) din prezentul statut. Membrii Sfântului Sinod pot participa cu vot deliberativ la ședințele Consiliului Național Bisericesc.

(4) Episcopii-vicari patriarhali sunt membri de drept ai Consiliului Național Bisericesc, cu vot deliberativ.

(5) Vicarul administrativ patriarhal, consilierii patriarhali și inspectorul general bisericesc sunt membri permanenți ai Consiliului Național Bisericesc, cu vot consultativ.

(6) Consiliul Național Bisericesc ia hotărâri valabile prin consens sau cu votul a jumătate plus unu dintre membrii prezenți.

(7) Secretar al ședințelor este consilierul coordonator de la Cabinetul Patriarhal, iar în lipsa acestuia unul din consilierii patriarhali, desemnat de Patriarh.

Art. 30 - Consiliul Național Bisericesc exercită în timpul dintre ședințele Adunării Naționale Bisericești atribuțiile acesteia prevăzute în art. 22, lit. a), d) și e), precum și următoarele atribuții:

a) întocmește raportul anual privind activitatea generală a Bisericii Ortodoxe Române;

b) întocmește contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte instituții centrale bisericești;

c) întocmește bugetul general al Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte instituții centrale bisericești;

d) aprobă planul de activitate al editurii, tipografiei și atelierelor Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române;

e) hotărăște asupra modului de administrare a bunurilor mobile și imobile ale Administrației Patriarhale, ale Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, ale celorlalte instituții centrale bisericești și ale fundațiilor bisericești centrale;

f) hotărăște asupra transmiterii cu orice titlu a folosinței sau proprietății asupra bunurilor imobile ale Patriarhiei (vânzare sau schimb), precum și asupra grevării cu sarcini sau afectării de servituți a bunurilor Patriarhiei, cu excepția bunurilor sacre care sunt inalienabile, cu respectarea prevederilor statutare, regulamentare bisericești și legale;

g) exercită orice atribuții care îi sunt date prin statut, regulamente sau prin hotărâri ale Sfântului Sinod, Sinodului Permanent și ale Adunării Naționale Bisericești.

C. Permanența Consiliului Național Bisericesc

Art. 31 - (1) Între ședințele Consiliului Național Bisericesc funcționează Permanența Consiliului Național Bisericesc, ca organism central executiv.

(2) Ea se compune din Patriarh, ca președinte, episcopii-vicari patriarhali, vicarul administrativ patriarhal, consilierii patriarhali și inspectorul general bisericesc, ca membri și ia hotărâri valide prin consensul membrilor prezenți.

(3) Din încredințarea Patriarhului, Permanența Consiliului Național Bisericesc poate fi prezidată de unul din episcopii-vicari patriarhali. În această situație, procesul-verbal al lucrărilor este supus aprobării Patriarhului. Hotărârile devin executorii numai după confirmarea lor în scris, de către Patriarh.

Art. 32 - Permanența Consiliului Național Bisericesc, prezidată de Patriarh, exercită atribuțiile Consiliului Național Bisericesc, cu excepția celor prevăzute la art.30, lit. f), în perioada dintre ședințele sale, precum și următoarele competențe:

a) examinează orice problemă bisericească, misionar-pastorală, culturală, socială, administrativ-gospodărească, economic-financiară etc. din cadrul instituțiilor centrale bisericești ce urmează a face obiectul dezbaterilor organismelor centrale deliberative și executive și face propuneri statutare;

b) examinează și definitivează dările de seamă anuale asupra activității instituțiilor centrale bisericești;

c) prezintă spre definitivare contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al instituțiilor centrale bisericești;

d) prezintă spre definitivare proiectul bugetului general anual al instituțiilor centrale bisericești;

e) întocmește planurile anuale ale activității instituțiilor centrale bisericești;

f) analizează și face propuneri Consiliului Național Bisericesc privind modul de administrare a bunurilor mobile și imobile ale instituțiilor centrale bisericești și ale fundațiilor bisericești centrale;

g) administrează Fondul central misionar, în limita bugetului aprobat de Sfântul Sinod, și prezintă anual acestuia contul de execuție bugetară;

h) administrează fondurile special instituite la nivelul Administrației Patriarhale potrivit destinației lor și în limita sumelor colectate, informând anual Sfântul Sinod despre situația acestora;

i) aprobă proiectele de investiții în limita bugetului Administrației Patriarhale, al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte instituții centrale bisericești;

j) face demersuri pe lângă autoritățile publice centrale și locale și pe lângă alte instituții pentru obținerea de sprijin destinat activităților interne și internaționale organizate de Patriarhia Română prin instituțiile centrale bisericești, precum și pentru acordarea altor forme de sprijin de la bugetul de stat sau de la bugetele locale alocate Bisericii, în general, sau unităților de cult din interiorul sau din afara granițelor României;

k) hotărăște asupra acceptării donațiilor, legatelor, sponsorizărilor și cumpărării de bunuri în favoarea Patriarhiei Române, pentru instituțiile sale centrale.

Art. 33 - (1) Permanența Consiliului Național Bisericesc se întrunește la convocarea președintelui, ori de câte ori este nevoie.

(2) Consilierul coordonator al Cabinetului Patriarhal sau, în absența acestuia, unul dintre ceilalți consilieri patriarhali, desemnat de președinte, întocmește procesul-verbal al ședințelor Permanenței Consiliului Național Bisericesc.

Art. 34 - Hotărârile Permanenței Consiliului Național Bisericesc sunt aduse la îndeplinire de Cancelaria Sfântului Sinod și de sectoarele celorlalte instituții centrale bisericești.

SECȚIUNEA A III-A

Organisme centrale administrative

Art. 35 - (1) În exercitarea atribuțiilor sale executive de președinte al organismelor centrale bisericești deliberative și executive și Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, Patriarhul este ajutat de:

A. Cancelaria Sfântului Sinod;

B. Administrația Patriarhală.

(2) Din încredințarea Patriarhului, Cancelaria Sfântului Sinod, sectoarele Administrației Patriarhale și celelalte instituții centrale bisericești sunt coordonate de episcopii-vicari patriarhali sau de către un delegat al Patriarhului.

(3) Episcopii-vicari patriarhali se aleg de către Sfântul Sinod în conformitate cu prevederile art. 131 din prezentul Statut și sunt asimilați în drepturile de pomenire și cinstire cu episcopii eparhioți.

(4) Episcopii-vicari patriarhali îndeplinesc atribuțiunile delegate lor, prin decizie, de către Patriarh.

A. Cancelaria Sfântului Sinod

Art. 36 - (1) Cancelaria Sfântului Sinod este organism central administrativ al Sfântului Sinod, al Sinodului Permanent, al Adunării Naționale Bisericești, al Patriarhului, al Consiliului Național Bisericesc și al Permanenței Consiliului Național Bisericesc.

(2) Secretarul Sfântului Sinod, prin decizie patriarhală, coordonează Cancelaria Sfântului Sinod având colaboratori pe vicarul administrativ patriarhal și consilierul patriarhal de resort.

(3) Vicarul administrativ patriarhal împreună cu consilierul patriarhal din Cancelaria Sfântului Sinod, sub conducerea episcopului-vicar patriarhal, pregătesc lucrările pentru convocarea organismelor centrale deliberative și executive bisericești și cele care se supun examinării acestora.

(4) Cancelaria Sfântului Sinod elaborează, păstrează și pregătește pentru publicarea în revista „Biserica Ortodoxă Română”, procesele-verbale ale ședințelor de lucru ale organismelor centrale bisericești, comunică centrelor eparhiale hotărârile acestora și ține evidența modului de aducere a lor la îndeplinire, cu excepția celor care sunt date în competența sectoarelor Administrației Patriarhale prevăzute la art. 37 din prezentul statut sau altor instituții centrale bisericești.

(5) Elaborează corespondența organismelor centrale bisericești și a președintelui acestora cu autoritățile publice centrale în probleme care privesc viața religioasă din Biserica Ortodoxă Română.

(6) Întocmește și supune aprobării deciziile patriarhale de atribuții ale personalului de conducere din cadrul Cancelariei Sfântului Sinod și de la celelalte instituții centrale bisericești.

(7) Centralizează datele referitoare la domeniile vieții religioase din Patriarhia Română pentru evidență și publicare în presa bisericească.

(8) Cancelaria Sfântului Sinod este păstrătoarea sigiliului Sfântului Sinod.

(9) Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, ca organism central administrativ, Cancelaria Sfântului Sinod are următoarele servicii: Oficiul canonic-juridic, Secretariat, registratură și arhivă, Personal-resurse umane, Biblioteca Sfântului Sinod și altele, a căror activitate este organizată de vicarul administrativ patriarhal.

B. Administrația Patriarhală

Art. 37 - (1) Administrația Patriarhală, ca organism central administrativ, are în atribuțiile sale studierea și întocmirea referatelor privitoare la problemele bisericești de competența organismelor centrale deliberative și executive, prin următoarele sectoare administrative de specialitate:

- a) Sectorul teologic-educațional;
- b) Sectorul social-filantropic;
- c) Sectorul economic-financiar (cu următoarele servicii: Contabilitate, Tehnic, Comisia de pictură bisericească),
- d) Sectorul patrimoniu cultural;
- e) Sectorul patrimoniu imobiliar;
- f) Sectorul relații bisericești și interreligioase;
- g) Sectorul comunități externe;
- h) Sectorul comunicații și relații publice;
- i) Corpul de inspecție și control (audit).

(2) Prin hotărâri ale Permanenței Consiliului Național Bisericesc pot lua ființă și alte sectoare și servicii în cadrul Administrației Patriarhale.

(3) Prin decizie patriarhală, episcopii-vicari patriarhali coordonează sectoarele Administrației Patriarhale având colaboratori pe consilierii patriarhali de resort sau pe inspectorii de specialitate.

(4) Prin sectoarele administrative de specialitate și prin serviciile aferente, Administrația Patriarhală studiază problemele bisericești specifice acestora care intră în competența organismelor centrale deliberative și executive, comunică centrelor eparhiale hotărârile acestora și ține evidența modului de aducere a lor la îndeplinire.

Art. 38 - (1) Corpul de inspecție și control are în componența sa:

a) un inspector general bisericesc, cu atribuții generale de control și referent la Comisia canonică, juridică și pentru disciplină a Sfântului Sinod pentru cererile de iertare în cazurile de caterisire, aplicate definitiv unor clerici de consistoriile eparhiale;

b) inspectorii pentru instituțiile de învățământ universitar și preuniversitar teologic (facultăți de teologie, seminarii teologice liceale și școli de cântăreți bisericești);

c) inspectorii pentru controlul financiar și gestionar (audit), dintre care unul cu pregătire juridică.

(2) Membrii Corpului de inspecție și control (audit) își desfășoară activitatea din dispoziția Patriarhului, potrivit atribuțiilor prevăzute de statut, de regulamentele bisericești și de legislația în vigoare.

Art. 39 - (1) Vicarul administrativ patriarhal, consilierii patriarhali și inspectorii patriarhali se numesc și se revocă, în condițiile art. 26, lit. p) din prezentul statut, dintre preoții doctori, absolvenți de masterat, licențiați în teologie sau în alte specializări, cu activități și aptitudini deosebite, fără impedimente juridic-canonic. Clericii din instituțiile centrale bisericești pot fi numiți slujitori la parohii direct (fără concurs) de către Patriarh.

(2) Vicarul administrativ patriarhal, consilierilor patriarhali și inspectorilor patriarhali li se fixează, prin decizie a Patriarhului, sfera de activitate și atribuțiile în cadrul Sectoarelor pe care le coordonează, ca membri ai Permanenței Consiliului Național Bisericesc sau ca invitați.

(3) Vicarul administrativ patriarhal și consilierii patriarhali participă la ședințele organismelor centrale deliberative și executive bisericești, cu vot consultativ, iar la ședințele Permanenței Consiliului Național Bisericesc, cu vot deliberativ.

CAPITOLUL II

Organizarea locală

Art. 40 - (1) Unitățile componente ale Bisericii Ortodoxe Române, organizată ca Patriarhie, sunt:

- a) parohia;
- b) mănăstirea;
- c) protopopiatul (protoieria);
- d) vicariatul;
- e) eparhia (arhiepiscopia și episcopia);
- f) mitropolia.

(2) Fiecare din unitățile componente ale Bisericii, în conformitate cu dispozițiile prezentului statut, are dreptul de a se conduce și de a se administra autonom față de altă parte componentă de același rang și de a participa, prin reprezentanții săi aleși, clerici și mireni — în cazul parohiilor și eparhiilor, la lucrările unităților componente superioare.

(3) Modul de constituire și funcționare a unităților componente și a organismelor locale de același grad este identic pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Despre personalitatea juridică

Art. 41 - (1) Patriarhia, mitropolia, arhiepiscopia, episcopia, vicariatul, protopopiatul (protoieria), mănăstirea și parohia sunt

persoane juridice de drept privat și utilitate publică, cu drepturile și obligațiile prevăzute de prezentul statut.

(2) Aceste persoane juridice au dreptul la două coduri unice de înregistrare fiscală, atât pentru activitatea non-profit, cât și pentru cea economică.

Art. 42 - Înființarea și desființarea unităților componente ale Bisericii Ortodoxe Române se comunică pentru evidență ministerului de resort.

SECȚIUNEA I

A. Parohia

Art. 43 - Parohia este comunitatea creștinilor ortodocși, clerici și mireni, situată pe un anume teritoriu și subordonată centrului eparhial din punct de vedere canonic, juridic, administrativ și patrimonial, condusă de un preot paroh numit de chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul) eparhiei respective.

Art. 44 - Înființarea, organizarea, schimbarea limitei teritoriale și desființarea de parohii se aprobă de către Consiliul eparhial, ținând seamă de cerințele misionare și pastorale din teritoriu.

Art. 45 - Credincioșii parohiei au următoarele drepturi: de a beneficia de asistență religioasă, de a alege și a fi aleși în organele parohiale, de a beneficia de ajutor filantropic, după posibilități; și îndatoriri: de a susține, întări și mărturisi credința Bisericii Ortodoxe; de a viețui potrivit învățăturii de credință ortodoxă; de a participa la sfintele slujbe; de a se împărtăși cu Sfintele Taine; de a împlini faptele milei creștine; de a întreține și a ajuta Biserica și pe slujitorii ei.

Art. 46 - (1) Comunitatea credincioșilor care nu poate susține cu mijloace proprii o parohie, prin hotărâre a Permanentei Consiliului eparhial, se poate alătura la o comunitate vecină, împreună cu care formează parohia. În acest caz, comunitatea care se alătură poartă denumirea de filie, iar membrii săi au aceleași drepturi și îndatoriri față de parohie ca și cei din comunitatea la care se alătură.

(2) Prin hotărâre a Permanenței Consiliului eparhial, parohiile cu posibilități economice ajută parohiile sărace și cu număr mic de credincioși.

Art. 47 - (1) În eparhiile Bisericii Ortodoxe Române, ținând cont de condițiile misionar-pastorale și de numărul de credincioși, de posibilitățile materiale, ca și de situarea lor în mediul urban și rural, parohiile sunt de 3 categorii, pe baza unor criterii stabilite de consiliile eparhiale.

(2) Clasificarea pe categorii a parohiilor se aprobă de Permanența Consiliul eparhial, în baza raportului cuprinzând datele statistice oficiale (număr de credincioși, condiții materiale, zonă geografică, medie de vârstă etc.).

Art. 48 - (1) Pe durata activității lor în parohie, preoții și diaconii sunt datori a locui în parohie, în case parohiale, acolo unde acestea există, sau în case închiriate, și au dreptul de folosință gratuită a unei anumite suprafețe de teren, proprietatea parohiei, aprobată de Centrul eparhial.

(2) Pentru asigurarea unei prezențe stabile a preotului (preoților) în parohie, acolo unde nu se află casă parohială, aceasta va fi construită, iar dacă nu sunt condiții pentru construire, Consiliul parohial va lua măsuri pentru achiziționarea unei case existente sau pentru plata chiriei locuinței preotului, până când se va construi o casă parohială nouă.

(3) La parohiile și bisericile noi, consiliile parohiale, sub îndrumarea Centrului eparhial, vor prevedea în buget, vor iniția și susține construirea de case parohiale destinate ca locuință slujitorilor Sfântului Altar.

B. Parohul

Art. 49 - (1) Preotul paroh, ca delegat al chiriarhului, este păstorul sufletesc al credincioșilor dintr-o parohie, iar în activitatea administrativă este conducătorul administrației parohiale și

președinte al Adunării parohiale, al Consiliului parohial și al Comitetului parohial.

(2) Numirea sau revocarea din oficiul de paroh se face de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, având în vedere calitatea activității desfășurate.

(3) Din motive administrative, misionare sau disciplinare, oficiul parohial se poate încredința de către chiriarh și celorlalți preoți slujitori, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial.

Art. 50 - În cadrul întreprinderii slujiri preoțești, învățătorescă, sfînșitoare și pastoral-misionară, parohul exercită următoarele atribuții:

a) săvârșește Sfânta Liturghie și Laudele bisericești în duminici, sărbători și în alte zile ale săptămânii, cu rostirea cuvântului de învățătură; săvârșește Sfinte Taine și ierurgii; catehizează copii, tineri și adulți conform îndrumărilor Centrului eparhial și asigură accesul zilnic în locașul de cult, conform programului afișat la intrarea în biserică;

b) duce la îndeplinire toate dispozițiile prezentului statut, ale regulamentelor bisericești și ale organismelor bisericești centrale în ceea ce privește parohia;

c) duce la îndeplinire hotărârile organismelor eparhiale și dispozițiile autorității superioare bisericești (protopop, episcop sau arhiepiscop) referitoare la viața parohială;

d) întocmește și duce la îndeplinire prevederile programului anual al activităților pastoral-misionare, social-filantropice și administrativ-gospodărești ale parohiei, încunoștințând Centrul eparhial și pe credincioși de rezultatele acțiunilor întreprinse în acest sens;

e) cu aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, reprezintă parohia în justiție, în fața autorităților locale și față de terți, personal sau prin delegați. În aceeași măsură, clericii din parohii, în virtutea jurământului de ascultare (subordonare) față de chiriarh deșus la hirotonie, și, respectiv, monahii, în virtutea votului monahal al ascultării, pot să compară în fața instanțelor judecătorești

numai cu aprobarea prealabilă scrisă a chiriarhului, inclusiv în cauze de interes personal;

f) convoacă și prezidează Adunarea parohială, Consiliul parohial și Comitetul parohial;

g) duce la îndeplinire hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial;

h) ține registrul cu evidența tuturor parohienilor;

i) ține la zi evidența botezaților, cununaților și decedaților din parohie în registrele speciale (mitricale) și emite certificate de botez și de cununie;

j) administrează patrimoniul parohiei în conformitate cu hotărârile Adunării parohiale și ale Consiliului parohial și controlează modul de administrare a bunurilor instituțiilor culturale, social-filantropice și fundamentale bisericești din parohie;

k) întocmește și ține la zi inventarul bunurilor parohiei de orice natură, biblioteca, precum și arhiva parohiei. Deține sigiliul parohiei pe durata oficiului de paroh.

Art. 51 - (1) Pe lângă preotul paroh, într-o parohie pot fi unul sau mai mulți preoți și diaconi slujitori numiți de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial. Numărul slujitorilor la parohie se stabilește în funcție de cerințele misionar-pastorale locale constatate de conducerea eparhiei.

(2) Parohul, preoții și diaconii slujitori, precum și personalul bisericesc neclerical sunt datori să locuiască în parohie.

Art. 52 - (1) La parohiile cu mai mulți preoți slujitori, aceștia sunt egali în drepturile și îndatoririle sacramentale, învățătoresci și pastoral-misionare. Dintre aceștia, celor mai harnici și conștiințioși li se poate încredința, de către chiriarh, oficiul de paroh, pentru intensificarea activității parohiale.

(2) Fiecare preot slujitor are în cuprinsul parohiei un sector bine delimitat și aprobat de chiriarh, pe baza raportului întocmit de către delegații Centrului eparhial.

(3) Preoții și diaconii, personalul didactic din învățământul teologic și cel care predă religia, studenții în teologie, precum și dascălii (cateheții) care au absolvit Școala de cântăreți bisericești au îndatorirea pastorală și misionară de a face catehizare în parohiile la care slujesc sau în care locuiesc, în acord cu preotul paroh, conform normelor stabilite de către Sfântul Sinod și centrele eparhiale.

(4) Preoții, diaconii și cântăreții bisericești au drepturile și îndatoririle prevăzute de Sfintele canoane, prezentul statut, regulamentele bisericești și hotărârile Centrului eparhial.

Art. 53 - (1) Mai multe parohii (10—15) din cadrul unui protopopiat se constituie într-un cerc misionar pentru desfășurarea de activități bisericești, misionar-pastorale, culturale și sociale.

(2) Chiriarhul delegă pe unul din preoți drept coordonator al cercului misionar.

C. Adunarea parohială

Art. 54 - (1) Parohia are ca organism deliberativ Adunarea parohială.

(2) Adunarea parohială este compusă din credincioșii majori ai parohiei, bărbați și femei, care mărturisesc prin credința, faptele și ținuta lor morală, atașamentul față de Biserica Ortodoxă, de învățătura ei de credință și de instituțiile ei.

(3) Președintele Adunării parohiale este preotul paroh, iar în lipsa acestuia, preotul delegat de protopop dintre slujitorii parohiei sau de la o altă parohie învecinată. În cazul în care la Adunarea parohială ia parte și protopopul sau un preot delegat de către Centrul eparhial, acesta prezidează ședința.

(4) Preoții și diaconii slujitori activi ai unei parohii, precum și preoții pensionari care au domiciliul stabil pe teritoriul parohiei respective sunt membri de drept ai Adunării parohiale.

Art. 55 - (1) Adunarea parohială exercită următoarele atribuții:

a) alege membrii Consiliului parohial și pe cei ai Comitetului parohial;

b) aprobă raportul de activitate al Consiliului parohial;

c) aprobă raportul de activitate al Comitetului parohial;

d) aprobă bugetul anual al parohiei;

e) ia hotărâri cu privire la zidirea, repararea, restaurarea și întreținerea bisericii, a casei parohiale și a altor clădiri ale parohiei;

f) hotărăște înființarea de fonduri cu scop bisericesc, cultural sau social-filantropic și stabilește normele pentru completarea resurselor financiare necesare parohiei;

g) la propunerea Consiliului parohial fixează cuantumul contribuțiilor benevole de cult, potrivit nevoilor parohiei;

h) examinează și completează raportul anual despre mersul tuturor activităților parohiei;

i) aprobă anual contul de execuție și bilanțul financiar-contabil al parohiei;

j) face propuneri spre aprobarea Consiliului eparhial, cu privire la transmiterea cu orice titlu a folosinței sau proprietății asupra bunurilor imobile parohiale (vânzare, cumpărare, închiriere, schimb etc.), precum și asupra grevării cu sarcini sau afectării de servituți a bunurilor parohiale, cu excepția bunurilor sacre, care nu pot fi înstrăinate;

k) aprobă măsuri pentru administrarea proprietăților mobile și imobile ale parohiei, supraveghind buna întreținere a edificiilor bisericesti, culturale, social-filantropice și fundamentale;

(2) Hotărârile Adunării parohiale cu privire la atribuțiile menționate la alin. (1) lit. d), e), i) și j) devin valabile numai după verificarea și aprobarea lor de către Consiliul eparhial.

Art. 56 - (1) Adunarea parohială se întrunește în ședință ordinară o dată pe an, și anume în primul trimestru al anului, iar în ședințe extraordinare, ori de câte ori este nevoie.

(2) Adunarea parohială este convocată de președinte, cu cel puțin o săptămână înainte de data fixată pentru întrunire, înștiin-

țând despre aceasta pe protopop. În caz de neputință sau reavoință a parohului, Adunarea parohială este convocată și prezidată de protopop, din încredințarea chiriarhului.

(3) Convocarea va cuprinde locul, data și ora Adunării parohiale, precum și problemele ce se vor discuta, va fi citită de preotul paroh în biserică, îndată după terminarea Sfintei Liturghii și va fi afișată la ușa bisericii.

Art. 57 - (1) Adunarea parohială este valabil constituită în prezența preotului paroh sau a preotului delegat de către Centrul eparhial și a cel puțin o zecime din totalul membrilor înscriși în lista membrilor Adunării parohiale.

(2) Dacă la data fixată pentru Adunarea parohială nu se întrunește numărul necesar de membri, Adunarea parohială are loc, fără vreo altă convocare, în duminica următoare, în același loc și la aceeași oră, când aceasta este valabil constituită cu numărul de membri prezenți, dintre care nu pot lipsi două treimi dintre membrii Consiliului parohial.

Art. 58 - (1) Adunarea parohială ia hotărâri valabile cu votul a jumătate plus unu dintre membrii prezenți.

(2) Lucrările și hotărârile Adunării parohiale se consemnează într-un registru de procese-verbale ale ședințelor acesteia.

(3) Împotriva hotărârilor Adunării parohiale se pot face contestații la Permanența Consiliului eparhial numai de către membrii Adunării parohiale înscriși în listă și prezenți la ședința Adunării parohiale care a adoptat hotărârea contestată.

(4) Contestațiile se depun în termen de 14 zile lucrătoare de la data ședinței, la protopopiat, care le va înregistra și înainta, odată cu avizul acestuia, Permanenței Consiliului eparhial.

D. Consiliul parohial

Art. 59 - (1) Consiliul Parohial este organismul executiv al Adunării parohiale. Adunarea parohială este cea care alege din sânul ei pe membrii Consiliului parohial — în număr de 7, 9 sau 12

membri — în funcție de categoria parohiei, precum și 2-4 membri supleanți.

(2) Membrii Consiliului parohial și supleanții, persoane majore, se aleg pe termen de 4 ani, activează benevol și pot fi realeși.

(3) Membrii aceleiași familii, precum și rudeniile spirituale (nașii și finii) nu pot fi în același timp membri ai Consiliului parohial.

(4) Sunt membri de drept în Consiliul parohial, cu vot deliberativ, preotul paroh ca președinte, ceilalți preoți și diaconi slujitori activi ai parohiei, precum și primul cântăreț (cantor, dascăl) al bisericii parohiale.

Art. 60 - Pentru activitate potrivnică Bisericii, membrii Consiliului parohial pot fi revocați de Permanența Consiliului eparhial, la cererea motivată a parohului, avizată de protopop, sau în urma constatării de către autoritatea superioară bisericească. Membrii revocați nu pot fi realeși timp de 5 ani în Consiliul parohial.

Art. 61 - (1) În afara atribuțiilor prevăzute la art. 55, lit. a), b), c), d), e), i) și j), Consiliul parohial exercită toate atribuțiile Adunării parohiale, când aceasta nu este întrunită, precum și următoarele atribuții:

a) desemnează dintre membrii Adunării parohiale un delegat pentru alegerea membrilor mireni ai Adunării eparhiale din circumscripția respectivă;

b) întocmește bugetul parohial și urmărește modul de chivernisire al acestuia;

c) întocmește raportul privind contul de execuție și bilanțul financiar-contabil al parohiei;

d) elaborează raportul anual privind activitatea Consiliului parohial, pe care îl prezintă spre aprobare Adunării parohiale;

e) desemnează 2 cenzori pentru controlul financiar al Comitetului parohial;

f) primește și verifică justificarea financiară anuală a gestiunii Comitetului parohial;

g) aprobă propunerile preotului paroh privind înzestrarea bisericii cu veșminte, icoane, obiecte și cărți de cult, cele necesare pentru serviciul religios și a instituțiilor parohiale (culturale, sociale, fundamentale), precum și alocarea fondurilor corespunzătoare;

h) veghează ca aprovizionarea pangarului parohiei cu lumânări, calendare, obiecte și cărți de cult, precum și tipărituri de zidire duhovnicească, să se facă numai de la Centrul eparhial, pentru susținerea activităților misionare ale eparhiei respective;

i) unde sunt mai mulți slujitori ai altarului, încredințează, cu proces-verbal, pangarul unui alt slujitor decât parohul, cu asumarea întregii răspunderi materiale și gestionare de către acesta.

(2) Hotărârile în legătură cu prevederile de la alin. (1), lit. a), e) și i) ale prezentului articol se comunică protopopului, pentru aprobare.

Art. 62 - (1) Consiliul Parohial se întrunește lunar sau cel puțin o dată pe trimestru.

(2) Convocarea o face preotul paroh, cu minimum o săptămână înainte de data întrunirii, cu prezentarea problemelor ce se află pe ordinea de zi.

(3) Consiliul parohial este legal constituit cu prezența a trei pătrimi dintre membrii săi și ia hotărâri valabile cu votul a două treimi dintre membrii prezenți.

(4) Lucrările și hotărârile Consiliului parohial se consemnează într-un registru de procese-verbale ale ședințelor Consiliului parohial.

(5) Hotărârile Consiliului parohial sunt valabile pentru toți credincioșii parohiei.

(6) Eventualele contestații împotriva hotărârilor Consiliului parohial se pot face în cel mult 14 zile la protopop, care este dator să le înainteze, cu avizul său, Permanenței Consiliului eparhial, în termen de cel mult 5 zile.

Art. 63 - Consiliul parohial delegă unul sau 2 membri care, în calitate de epitropi, sprijină parohul în administrarea corectă și

eficientă a bunurilor parohiale. Numele epitropilor se comunică protopopiatului pentru aprobare într-o ședință de lucru a acestuia.

E. Administrarea bunurilor parohiale

Art. 64 - (1) Parohul este administratorul întregii averi parohiale mobile și imobile împreună cu Consiliul parohial, sub controlul Centrului eparhial, și răspunde canonic-disciplinar și administrativ-bisericesc în fața acestuia, iar pentru administrarea și gestionarea defectuoasă a averii bisericești răspunde în fața instanțelor civile, în baza legislației civile și penale.

(2) Când unele atribuții gestionare au fost delegate altui preot sau unui diacon slujitor de la parohie, potrivit prevederilor art. 61, lit. i) din prezentul statut, acesta răspunde canonic-disciplinar, administrativ-bisericesc, civil și penal pentru gestionarea bunurilor încredințate.

(3) Aprobarea anuală a gestiunii nu îl exonerează de răspundere pe paroh, pe preotul sau diaconul gestionar pentru neregulile descoperite ulterior.

Art. 65 - Preotul paroh, ca administrator al bunurilor parohiale, are următoarele îndatoriri:

a) să administreze corect bunurile mobile și imobile ale parohiei, instituțiilor culturale, sociale și fundamentale, precum și fondurile parohiale pe baza registrelor de evidență financiar-contabilă, de gestiune și inventar;

b) să ia măsuri pentru păstrarea în siguranță a bunurilor și a documentelor de valoare ale parohiei;

c) să țină registrul de venituri și cheltuieli;

d) să prezinte Consiliului Parohial, la sfârșitul anului, un raport asupra veniturilor și cheltuielilor bisericești, culturale, sociale și fundamentale;

e) să se îngrijească, împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu epitropii, de luarea măsurilor pentru întreținerea, repararea și restaurarea edificiilor bisericești parohiale, ale instituțiilor culturale,

social-filantropice și fundaționale, a casei parohiale, a curții și cimitirului parohial, precum și a altor bunuri bisericesti parohiale; să construiască sau să cumpere o casă parohială, acolo unde nu există;

f) să se îngrijească, împreună cu ceilalți preoți slujitori și cu epitropii, de înscrierea în evidențele parohiale și ale autorităților centrale și locale competente a bunurilor mobile și imobile ale parohiei, de buna administrare a acestora, precum și de întocmirea și buna păstrare a actelor de proprietate, potrivit prevederilor statute, regulamentare bisericesti, a hotărârilor organelor bisericesti centrale și eparhiale. Câte o copie legalizată a actelor de proprietate a bunurilor parohiei se păstrează la protopopiat și la Centrul eparhial;

g) să încaseze sumele convenite parohiei potrivit hotărârilor Adunării parohiale și să facă, la timp, plățile curente.

F. Comitetul parohial

Art. 66 - (1) Comitetul parohial este organismul bisericesc parohial care funcționează sub președinția de drept a preotului paroh. Membrii Comitetului parohial sunt aleși de Adunarea parohială. Comitetul parohial are un număr dublu de membri față de cel al Consiliului parohial.

(2) Comitetul parohial este alcătuit din persoane majore ale comunității parohiale, pe principiul voluntariatului.

(3) Comitetul parohial este prezidat de paroh ajutat de un birou de conducere compus din: coordonator de programe, secretar și casier.

(4) Comitetul parohial are prevederi și evidență gestionară proprie în cadrul bugetului parohial pentru activitățile desfășurate utilizând, sub controlul preotului paroh, același cont bancar, și face justificarea financiară anuală față de Consiliul parohial. Pentru controlul financiar al Comitetului parohial sunt desemnați 2 cenzori de către Consiliul parohial.

(5) Revocarea membrilor Comitetului parohial se face potrivit procedurii prevăzute pentru membrii Consiliului parohial, la art. 60 din prezentul statut.

Art. 67 - (1) Comitetul parohial are 5 servicii, fiecare fiind condus de un coordonator numit de către biroul de conducere.

(2) Serviciile Comitetului parohial au următoarele atribuții:

a. Serviciul social:

1. cooperează permanent cu asistenții sociali ai parohiei, protopopiatului și Centrului eparhial;

2. cooperează în Comitetul parohial, pentru colaborare, pe asistentul social sau lucrătorul social de la primăria locală, sau, după caz, îl invită la ședințele Comitetului parohial;

3. colaborează cu unitățile medicale și sprijină diferite programe de sănătate;

4. se ocupă cu ajutorarea săracilor, orfanilor, văduvelor și a vârstnicilor;

5. sprijină integrarea socială a deținuților eliberați din penitenciare;

6. sprijină reinsertia socială a tinerilor instituționalizați care, după împlinirea vârstei de 18 ani, au părăsit centrele de plasament;

7. cooperează cu organizații neguvernamentale în condițiile legislației bisericești în vigoare;

8. sprijină programul de asistență maternală și adopțiile naționale;

9. promovează și susține programe social-filantropice ale parohiei; sprijină și întreține cantina socială a parohiei;

10. cooperează în permanență cu preoții misionari din sistemul de sănătate, penitenciare și armată, azile, orfeline etc.;

11. cu acordul autorității bisericești superioare, colectează ajutoare în situații de urgență și sprijină constituirea unui fond financiar pentru astfel de situații;

12. sprijină programele de prevenire și eradicare a violenței în familie, de combatere a traficului de ființe umane, a drogurilor

și altele, precum și acordarea asistenței spirituale și materiale familiilor din care părinții au plecat la muncă sau studii în străinătate ori au emigrat definitiv.

b. Serviciul misionar:

1. cooperează cu alte parohii, cu mânăstiri și cu duhovnici din zonă;

2. promovează difuzarea și citirea Sfintei Scripturi și a cărților duhovnicești, cu recomandarea preotului paroh;

3. îl sprijină pe preotul paroh în organizarea unor activități misionare, pentru o mai bună cunoaștere, păstrare și consolidare a credinței ortodoxe;

4. ajută la organizarea hramului bisericii, a întrunirilor duhovnicești și a altor manifestări religioase și sprijină achiziționarea de material audio-vizual cu caracter religios;

5. organizează vizite misionare în spitale, în penitenciare, în centre pentru ocrotirea copiilor și a vârstnicilor și în familii aflate în dificultate;

6. menține, în permanență, legătura cu asociațiile bisericești ortodoxe de pe teritoriul parohiei și al eparhiei;

7. identifică și sprijină persoanele indecise și oscilante din punct de vedere religios, pentru întărirea lor în credință și participarea la viața Bisericii;

8. ajută Consiliul parohial la colectarea Fondului central misionar, Fondului Filantropia și a unor fonduri speciale în situații de urgență.

c. Serviciul cultural:

1. inițiază și sprijină achiziționarea și distribuirea cărților de cult, icoane, cruciulițe și cărți de zidire sufletească pentru credincioși și pentru biblioteca parohială;

2. încurajează în comunitate citirea cărților și a revistelor din biblioteca parohială, audierea programelor radiofonice ortodoxe și vizionarea programelor ortodoxe de televiziune;

3. împreună cu profesorii de religie, încurajează participarea elevilor la Sfânta Liturghie și la alte slujbe bisericești, precum și la activități cultural-educative care promovează credința creștină ortodoxă;

4. sprijină înființarea de capele sau paraclise în școlile din cuprinsul parohiei;

5. organizează festivități legate de marile sărbători bisericești și naționale menționate în calendarul bisericesc anual;

6. susține cântarea omofonă și a corului bisericii;

7. organizează acțiuni privind păstrarea și promovarea tradițiilor, a folclorului și a specificului cultural local și național;

8. înființează și acordă burse de studiu și ajutoare pentru elevii merituoși și pentru cei din familii cu posibilități materiale modeste;

9. organizează, cu sprijinul profesorilor și donatorilor, meditații gratuite pentru elevii săraci din parohie;

10. antrenează intelectualii din parohie în activități de promovare a credinței ortodoxe și a culturii românești.

d. Serviciul pentru tineret:

1. promovează cartea religioasă în rândul tinerilor și încurajează publicarea unei foi parohiale;

2. invită personalități culturale pentru conferințe adresate tinerilor;

3. organizează întâlniri cu tineri, la care sunt invitați ierarhi, preoți, profesori de teologie;

4. acordă premii în cărți elevilor merituoși din comunitate proveniți din instituții de ocrotire socială sau din familii și medii sociale defavorizate;

5. sprijină preotul paroh în ducerea la îndeplinire a deciziilor Sfântului Sinod sau ale chiriarhului locului în probleme de educație a tineretului școlar de toate vârstele;

6. organizează pelerinaje, excursii și tabere de tineret cu caracter creștin.

e. Serviciul administrativ-gospodăresc:

1. se îngrijește de înzestrarea și înfrumusețarea bisericii, precum și de cimitirul parohial;

2. se îngrijește de întreținerea monumentelor eroilor și a troițelor de pe teritoriul parohiei;

3. are grijă de întreținerea curții bisericii, a spațiilor verzi și a incintei (casă parohială, casa de prăznuire, clopotniță, capelă, muzeu etc.).

Art. 68 - Parohiile pot colabora cu filiale ale asociațiilor și fundațiilor bisericești constituite cu aprobarea Sfântului Sinod sau cu binecuvântarea chiriarhului.

SECȚIUNEA A II-A

A. Protopopiatul (protoieria)

Art. 69 - (1) Protopopiatul (protoieria) este o unitate bisericească administrativă care cuprinde mai multe parohii arondate de pe teritoriul aceleiași eparhii.

(2) Înființarea, desființarea, delimitarea și schimbarea întinderii teritoriale a protopopiatelor se aprobă de Adunarea eparhială, la propunerea Consiliului eparhial, ținând seama de cerințele misionar-pastorale locale, precum și de situarea parohiilor și filiilor dintr-o zonă geografică.

(3) Fiecare protopopiat are o cancelarie administrativă proprie în cadrul căreia funcționează personal clerical și neclerical aferent competențelor date prin statut și regulamentele bisericești.

(4) Personalul administrativ clerical și neclerical din cancelaria protopopiatului se numește de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, pe baza unei liste de mai mulți candidați intervievați în prealabil la Centrul eparhial.

B. Protopopul (protoiereul)

Art. 70 - (1) Protopopul (protoiereul) este preotul conducător al protopopiatului și al cancelariei administrative a protopopiatului, în numele chiriarhului.

(2) Protopopul se numește sau se reconfirmă de către chiriarh pe o perioadă de 4 ani, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, ținându-se seama de următoarele criterii: media generală de licență în teologie - minimum 8,50; cel puțin 5 ani vechime în preoție; fără impedimente juridic-canonice și având o activitate deosebită liturgică, administrativ-pastorală, misionară, culturală și socială.

(3) Protopopul poate fi revocat de chiriarh, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, pentru activitate necorespunzătoare sau abateri disciplinare.

Art. 71 - Protopopul are următoarele atribuții exercitate prin mandat, în numele chiriarhului:

a) îndrumă, coordonează și supraveghează activitatea bisericească a parohiilor și filiilor din protopopiat;

b) inspectează, cel puțin o dată pe an, parohiile, filiile și așezămintele sociale din protopopiat, constatând calitatea vieții religioase, morale și sociale a parohienilor; verifică registrele contabile, arhiva și biblioteca, starea bisericii, a clădirilor bisericești, a cimitirelor, precum și a altor bunuri bisericești;

c) înscrie în registrul de inspecție al parohiei procesul-verbal amănunțit privind constatările făcute. O copie a acestuia se înaintează Centrului eparhial, cu raport și propuneri, iar al treilea exemplar rămâne la protopopiat;

d) supraveghează și îndrumă activitatea catehetică, misionar-pastorală, culturală și social-filantropică a preoțimii, astfel încât aceasta să se desfășoare în conformitate cu prevederile statute și regulamente bisericești, cu hotărârile Sfântului Sinod și ale organismelor eparhiale;

e) întocmește și prezintă anual Permanenței Consiliului eparhial situația privind bunurile mobile și imobile proprietăți ale parohiilor și filiilor din cuprinsul protopopiatului;

f) urmărește ca ordinele și dispozițiile autorităților superioare bisericești să fie transmise la timp unităților și personalului bisericesc din protopopiat și să fie aduse la îndeplinire;

g) face propuneri chiriarhului cu privire la suplinirea posturilor vacante de preoți, diaconi și cântăreți bisericești;

h) aprobă preoților și diaconilor din protopopiat până la 8 zile pe an din concediul legal de odihnă, asigurând suplinirea parohiei cu un alt preot și informând despre aceasta Centrul eparhial;

i) aprobă concediul de odihnă personalului neclerical de la parohii și protopopiat, iar pentru personalul clerical înaintează Centrului eparhial spre aprobare planificarea concediului anual de odihnă;

j) întocmește un raport anual general despre întreaga viață bisericească din protopopiat, pe care îl înaintează chiriarhului și îl face cunoscut preoților din protopopiat la prima conferință administrativă din fiecare an;

k) avizează asupra tuturor lucrărilor organismelor parohiale care urmează a fi supuse aprobării organismelor eparhiale;

l) susține acuzarea în cauzele aflate pe rolul Consistorului disciplinar protopopesesc;

m) coordonează, supraveghează și răspunde de activitatea Cancelariei administrative a protopopiatului, în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare, cu dispozițiile date de conducerea eparhială și cu normele legislației civile în vigoare;

n) întocmește trimestrial un raport pastoral-misionar și financiar privind activitatea protopopiatului, pe care îl înaintează pentru aprobare către Permanența Consiliului eparhial;

o) întocmește bugetul anual al protopopiatului și îl prezintă spre aprobare Permanenței Consiliului eparhial;

p) propune chiriarhului acordarea de ranguri și distincții de vrednicie clericilor și credincioșilor merituoși;

q) îndeplinește orice alte atribuții date de organismele eparhiale sau de chiriarh pentru bunul mers al vieții bisericești.

Art. 72 - Protopopul este pe teritoriul protopopiatului său reprezentantul oficial al Centrului eparhial față de autoritățile publice locale și față de terți și îndeplinește sarcinile ce-i sunt atribuite prin prezentul statut, prin regulamentele bisericești și prin alte dispoziții în vigoare. În această calitate lucrează cu încuviințarea chiriarhului, pe care îl informează, în prealabil, asupra problemelor respective.

SECȚIUNEA A III-A **Vicariatul (Ortodox Ucrainean)**

Art. 73 - (1) Vicariatul este o unitate bisericească administrativă cu regim special misionar-pastoral, subordonată direct Patriarhiei Române, care cuprinde mai multe protopopiate, parohii și mânăstiri.

(2) Organizarea și funcționarea vicariatului se fac pe baza unui regulament propriu aprobat de Sfântul Sinod, la propunerea Patriarhului, și se comunică ministerului de resort.

(3) Conducătorul vicariatului și protopopii din cuprinsul acestuia sunt numiți de Patriarh dintre preoții din vicariat, în aceleași condiții cu cele prevăzute pentru personalul clerical de conducere de la eparhii.

(4) Numirea, transferarea și sancționarea personalului clerical și neclerical de la unitățile bisericești din cuprinsul vicariatului se fac de către Patriarh, la propunerea conducătorului vicariatului, după consultarea acestuia cu chiriarhul locului.

(5) Pentru buna desfășurare a activității sacramentale, învățătoarești, de conducere, pastoral-misionare și social-filantropice în cuprinsul vicariatului, Patriarhul poate apela frățeste la chiriarhii eparhiilor pe raza cărora funcționează unitățile bisericești din vicariat.

(6) Personalul clerical de conducere, personalul clerical și neclerical din cadrul vicariatului se bucură de aceleași drepturi și are aceleași îndatoriri ca și categoriile de personal similar de la eparhii, în condițiile prezentului statut.

(7) Unitățile bisericești din cuprinsul vicariatului primesc Antimisul, Sfântul și Marele Mir și pastoralele chiriarhale de la Patriarhia Română.

SECȚIUNEA A IV-A

A. Mânăstirea

Art. 74 - (1) Mânăstirea este o comunitate de călugări sau călugărițe care s-au hotărât în mod liber să-și ducă viața în înfrânare, sărăcie de bună voie și ascultare.

(2) Schitul și metocul funcționează în subordinea mânăstirii rânduie de chiriarh sau, direct, a Centrului eparhial.

(3) Catedrala eparhială are statut canonic de mânăstire.

(4) Mânăstirea depinde direct de chiriarhul locului, care este conducătorul ei canonic, în condițiile art. 79, alin. (1) din prezentul statut.

Art. 75 - (1) Înființarea, desființarea și transformarea mânăstirilor de călugări în mânăstiri de călugărițe sau a mânăstirilor de călugărițe în mânăstiri de călugări, precum și ridicarea schiturilor la rang de mânăstiri se aprobă de către Sinodul mitropolitan la propunerea motivată a chiriarhilor eparhiilor sufragane, după o atentă și riguroasă evaluare a motivelor, a existenței bazei materiale și a personalului monahal necesar, precum și a condițiilor misionare locale.

(2) Înființarea, desființarea și transformarea schiturilor și a metocurilor de călugări în schituri și metocuri de călugărițe sau a schiturilor și a metocurilor de călugărițe în schituri și metocuri de călugări se aprobă de către chiriarh, aducându-se la cunoștința Consiliului eparhial.

(3) În mânăstirea, schitul sau metocul date în folosință prin sfințire, nici unul dintre ctitori, donatori și binefăcători nu are vreun drept de proprietate, folosință sau amestec în conducerea, administrarea și viața spirituală a acestora.

Art. 76 - Potrivit menirii sale, fiecare mânăstire sau schit, prin organismele sale de conducere, are datoria:

a) să-și rânduiască programul în așa fel încât să devină un loc de aleasă viață duhovnicească, de practicare a virtuților creștinești, de evlavioasă participare la slujbele religioase, de zidire sufletească, atât pentru viețuitori, cât și pentru închinători;

b) să practice îndeletniciri potrivite cu sfințenia locului, atât pentru folosul viețuitorilor, cât și al credincioșilor, dovedind prin fapte bune dragoste față de comunitatea monahală, de Biserică și de popor;

c) să vegheze ca toți călugării și călugărițele cu aptitudini pentru studiu să fie îndatorați, cu binecuvântarea chiriarhului, să urmeze studii la instituțiile de învățământ teologic din eparhie sau din eparhiile învecinate;

d) potrivit mijloacelor materiale pe care le are, mânăstirea sau schitul să vină în ajutor eparhiei și tuturor instituțiilor acesteia, după solicitările Centrului eparhial, precum și să susțină așeză-minte social-filantropice;

e) să se aprovizioneze cu lumânări și colportaj de la Centrul eparhial;

f) să asigure călugărilor sau călugărițelor condiții adecvate vieții chinoviale (de obște).

Art. 77 - Cu aprobarea chiriarhului, în mânăstiri se pot organiza:

a) școli teologice preuniversitare: seminarii teologice liceale pentru pregătirea teologică a personalului monahal în domeniul asistenței sociale, al educației religioase și al restaurării patrimoniului bisericesc, precum și școli de cântăreți bisericești;

b) cursuri religioase aprobate de chiriarh, pentru îndrumarea monahală duhovnicească a personalului monahal;

c) cursuri de arte și meserii, precum și ateliere în domeniile picturii și iconografiei, vitraliilor și mozaicului religios, sculpturii, broderiei artistice, țesătoriei de stofe bisericești și îmbrăcă-

mente, argintăriei bisericești, metalelor și emailării, croitoriei, țesătoriei de covoare și alte activități compatibile cu viața monahală aprobate de chiriarh, personalul monahal fiind dator ca, pe lângă ascultările din obște, să lucreze în cadrul acestora, acolo unde sunt organizate;

Art. 78 - (1) Primirea în mânăstire a celor ce doresc să intre în monahism se face la cererea scrisă a candidatului, cu recomandare de la duhovnic și stareț (ă) și cu aprobarea chiriarhului.

(2) Vârsta minimă pentru primirea în mânăstire, ca novice, este de 18 ani. Sub această vârstă, dar nu mai puțin de 16 ani, este necesar acordul scris al părinților sau tutorilor legali. De asemenea, este interzisă închinovierea și promovarea în cinul monahal a celor cu obligații și responsabilități familiale sau urmăriți penal.

(3) Tunderea în monahism se face, cu aprobarea chiriarhului, după cel puțin 3 ani de cercetare canonică și viețuire în mânăstire. Derogarea de la această regulă o poate decide numai chiriarhul din motive misionare urgente.

(4) Hirotonirea monahilor în treapta de ierodiacon și ieromonah se face cu aprobarea chiriarhului, numai după ce aceștia au absolvit o școală teologică (seminar sau facultate) și au promovat examenul de capacitate.

(5) Toți monahii (monahiile) dintr-o mânăstire (schit), inclusiv pensionarii, indiferent de rangurile și funcțiile deținute anterior, se vor supune rânduielilor mânăstirești, comune pentru întreaga obște.

B. Conducerea mânăstirii

Art. 79 - (1) Chiriarhul este conducătorul canonic al mânăstirilor, schiturilor și metocurilor din eparhia sa. Prin delegație din partea chiriarhului, conducerea mânăstirii este asigurată de stareț(ă), a schitului de egumen(ă), iar a metocului de călugărul(călugărița) anume desemnat(ă) ca administrator.

(2) Starețul(a) și egumenul(a) se numesc direct de chiriarh dintre călugării cei mai vrednici, cu o frumoasă viețuire în mânăstire, cu intensă activitate duhovnicească, cu studii teologice sau, în mânăstirile cu obște mai mare, dintre primii 3 candidați desemnați de sobor, în baza calităților enumerate mai înainte, în cazul când chiriarhul a dispus să se facă alege;

(3) Starețul(a) este ajutat(ă) în îndeplinirea atribuțiilor sale de conducere de: Soborul mânăstiresc, Consiliul duhovnicesc și de învățătură, Consiliul economic și Consiliul de disciplină (judecată).

(4) Cu aprobarea scrisă a chiriarhului, starețul(a) reprezintă mânăstirea în justiție, în fața autorităților locale și față de terți, personal sau prin delegați împuterniciți, în condițiile art. 50, lit. e) din prezentul statut.

Art. 80 - Dacă în vreo mânăstire s-ar afla vreun arhieru retras, el poate fi desemnat stareț, cu aprobarea chiriarhului. În cazul când nu este desemnat stareț, obștea mânăstirii este datoare să îi creeze înlesnirile necesare traiului și să-i dea cinstea cuvenită demnității arhieresti.

Art. 81 - (1) Treptele monahale sunt: fratele (novicele), rasoforul și monahul, în cazul bărbaților, și respectiv, sora, rasofoara și monahia, în cazul femeilor.

(2) Rangurile monahale sunt: arhidiacon, singhel, protosinghel și arhimandrit, în cazul călugărilor și stareță cu cruce (stavroforă), în cazul călugărițelor.

(3) Rangul de arhimandrit se conferă de chiriarh, cu aprobarea Sfântului Sinod.

Art. 82 - (1) Chiriarhii vor lua măsurile necesare pentru organizarea, cel puțin o dată pe an, a sinaxelor (consfătuirilor) stareților(elor) și egumenilor(elor) din eparhiile pe care le păstoresc, pentru analizarea problemelor specifice, promovarea schimbului de experiență duhovnicească și administrativă și adoptarea de măsuri adecvate în scopul îmbunătățirii vieții și disciplinei mona-

hale. La aceste sinaxe monahale eparhiale pot fi chemați și duhovnicii de mânăstiri, când se consideră necesar.

(2) Cel puțin o dată la 3 ani, se vor organiza sinaxe monahale mitropolitane cu stareții(ele) și egumenii(ele) din eparhiile mitropoliei respective, la care vor participa și ierarhii Sinodului mitropolitan, pentru examinarea unor aspecte specifice vieții monahale din zonele respective, la care pot fi chemați și duhovnicii de mânăstiri, când problematica impune acest lucru.

Art. 83 - Dispozițiile cuprinse în prezentul statut sunt comune și obligatorii pentru mânăstirile, schiturile și metocurile de călugări și călugărițe din cuprinsul eparhiilor aparținătoare Patriarhiei Române.

SECȚIUNEA A V-A

A. Eparhia (arhiepiscopia și episcopia)

Art. 84 - (1) Eparhiile sunt unități bisericești constituite dintr-un număr de parohii, grupate în protopopiate, precum și din mânăstirile aflate pe un anumit teritoriu. În cuprinsul eparhiilor pot funcționa instituții de învățământ teologic și confesional, social-filantropice etc.

(2) Eparhiile sunt arhiepiscopii sau episcopii, conduse de către arhiepiscop sau episcop.

(3) Nici o eparhie nu poate avea, înființa sau administra unități de cult pe teritoriul altei eparhii.

Art. 85 - Organismele de conducere ale eparhiei sunt: chiri-arhul (arhiepiscopul sau episcopul eparhiot), Adunarea eparhială ca organism deliberativ, Consiliul eparhial și Permanența Consiliului eparhial ca organisme executive.

B. Chiri-arhul (arhiepiscopul sau episcopul eparhiot)

Art. 86 - (1) În eparhia sa, chiri-arhul își exercită întreaga slujire în comuniune cu Sfântul Sinod.

(2) Chiriarhul își exercită dreptul de a conduce eparhia din momentul întronizării și al primirii gramatei din partea mitropolitului său canonic, respectiv din partea Patriarhului pentru mitropolit.

Art. 87 - (1) Pe durata vacanței, locțiitorul de arhiepiscop sau de episcop îndeplinește toate prerogativele titularului de scaun, cu excepția modificării structurilor eparhiale și înstrăinării sau schimbării destinației bunurilor bisericești.

(2) Arhiepiscopul, episcopul, episcopul-vicar și arhierul-vicar poartă uniforma monahală (reverenda, rasa și camilafca) de culoare neagră, cruce, engolpion și toiag pastoral.

Art. 88 - Chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul) exercită următoarele atribuții:

a) exercită slujirea de învățător, slujitor al Sfințelor Taine și păstor al eparhiei sale;

b) conduce eparhia în conformitate cu prevederile Sfințelor canoane, ale statutului și regulamentelor bisericești, precum și cu hotărârile Sfântului Sinod;

c) se îngrijește de ducerea la îndeplinire în cuprinsul eparhiei a hotărârilor organismelor deliberative și executive centrale și eparhiale;

d) veghează la bunul mers al vieții bisericești din eparhie, al organismelor și instituțiilor ei;

e) convoacă și prezidează organismele deliberative și executive ale eparhiei, precum și conferințe și întruniri ale preoților și sinaxe ale personalului monahal;

f) reprezintă eparhia în relațiile cu autoritățile publice centrale și locale, în justiție și față de terți, personal sau prin delegați;

g) reprezintă eparhia în relațiile cu celelalte culte religioase recunoscute de pe teritoriul eparhiei, în conformitate cu hotărârile Sfântului Sinod;

h) efectuează cât mai des vizite canonice și pastorale în eparhie;

i) prezintă Sfântului Sinod darea de seamă anuală cu privire la activitatea pastoral-misionară și social-filantropică din eparhie;

j) dăruiește tuturor locașurilor de cult din eparhie Sfântul Antimis, precum și Sfântul și Marele Mir primit de la Patriarhia Română;

k) în consultare cu Sinodul mitropolitan, propune Sfântului Sinod candidați de episcop-vicar la arhiepiscopii și de arhiereu-vicar la episcopii;

l) adresează scrisori pastorale clerului și credincioșilor din eparhie;

m) hirotonește clerici și se îngrijește de ocuparea la timp a parohiilor vacante, cu respectarea prevederilor canonice, statutare și regulamentare bisericești;

n) numește, transferă și revocă personalul bisericesc clerical și neclerical în ședințe ale Permanenței Consiliului eparhial, cu respectarea normelor bisericești în vigoare;

o) conferă distincții și ranguri bisericești preoților și diaconilor din eparhie, precum și personalului monahal, cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești;

p) acordă sau retrage binecuvântarea pentru numirea personalului didactic de predare a religiei din unitățile de învățământ public și particular, pentru încadrarea personalului didactic și a personalului de conducere din școlile confesionale și de la instituțiile de învățământ preuniversitar și universitar teologic din eparhia sa;

q) eliberează Cartea canonica la solicitarea scrisă a ierarhului ortodox român care acceptă primirea unui preot în eparhia sa, iar în cazul trecerii în jurisdicția canonică a unei alte biserici ortodoxe, trebuie să obțină aprobarea Patriarhului;

r) acordă dispense bisericești de căsătorie și recăsătorire pentru credincioșii mireni, în limita prevederilor canonice;

s) acordă concediul de odihnă personalului clerical și neclerical din administrația eparhială, protopopilor, personalului clerical

de la parohii, precum și personalului monahal, pentru îngrijirea sănătății;

t) numește președintele Consistoriului eparhial din rândul celor 3 membri aleși de Adunarea eparhială și aprobă apărătorii la Consistoriul eparhial;

u) aprobă sau respinge motivat sentințele pronunțate de Consistoriul eparhial;

v) asigură disciplina clerului și a celorlalte categorii de personal în eparhia sa, direct sau prin organismele eparhiale competente;

w) primește plângerile aduse împotriva personalului clerical și neclerical din administrația eparhială, de la protopopiate și parohii, precum și împotriva personalului monahal și dispune măsuri corespunzătoare potrivit prevederilor canonice, statutare și regulamentare bisericesti;

x) în cazuri de vinovăție gravă poate opri de la săvârșirea celor sfinte personalul clerical din eparhia sa și dispune, fără întârziere, cercetarea cazului;

y) poate aplica preotului pedeapsa transferului disciplinar, prin decizie chiriarhală, când se constată că acesta influențează în rău viața parohială;

z) îndeplinește orice alte atribuții date lui prin Sfintele canoane, Statut și regulamentele bisericesti sau prin hotărâri ale Sfântului Sinod.

Art. 89 - Chiriarhul exercită drepturile și îndeplinește îndatoririle prevăzute de Sfintele canoane, de prezentul statut și de regulamentele bisericesti.

C. Adunarea eparhială

Art. 90 - Adunarea eparhială este organism deliberativ pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale eparhiei.

Art. 91 - (1) Adunarea eparhială se compune din reprezentanții aleși ai clerului și ai credincioșilor, în proporție de o treime clerici și două treimi mireni, cu o viață morală și religioasă demnă de un creștin, care au candidat cu binecuvântarea ierarhului locului. Pentru activitate potrivnică Bisericii, mandatele acestora se revocă de Adunarea eparhială, la propunerea chiriarhului.

(2) Membrii mireni în Adunarea eparhială se aleg de către delegații consiliilor parohiale, constituiți în colegii electorale mirenești, pe circumscripții.

(3) Membrii clerici în Adunarea eparhială se aleg de către toți preoții și diaconii în funcție, constituiți în colegii electorale preoțești, pe circumscripții.

(4) Membrii Adunării eparhiale, clerici și mireni, se aleg pe termen de 4 ani. Ei pot fi aleși pentru cel mult două mandate.

(5) Numărul membrilor aleși ai Adunării eparhiale este de 30.

(6) Președintele Adunării eparhiale este arhiepiscopul sau episcopul, iar în caz de vacanță, locțiitorul desemnat canonic și statutar.

(7) Episcopul-vicar sau arhiereul-vicar este membru de drept al Adunării eparhiale, cu vot deliberativ.

Art. 92 - Atribuțiile Adunării eparhiale sunt:

a) susține interesele și drepturile Bisericii și ale eparhiei, conform cu prevederile canonice, statutare și regulamentare bisericești;

b) veghează la respectarea, în cuprinsul eparhiei, a măsurilor cu caracter unitar prevăzute de Statut, regulamentele bisericești și de hotărârile organismelor bisericești centrale privitoare la administrarea bunurilor mobile și imobile ale unităților de cult din întreaga eparhie, precum și a altor bunuri patrimoniale, culturale și epitropești ale acestora;

c) susține instituțiile și așezămintele culturale, social-filantropice și economice ale eparhiei;

d) aprobă înființarea, desființarea și delimitarea teritorială a protopopiatelor, la propunerea Consiliului eparhial.

e) delegă un cleric și 2 mireni, dintre membrii Adunării eparhiale, ca reprezentanți eparhiali, în Adunarea Națională Bisericească;

f) alege membrii Consiliului eparhial, la propunerea chiriarhului;

g) alege cei 3 membri ai Consistoriului eparhial și pe cei 2 supleanți, la propunerea chiriarhului;

h) desemnează, la propunerea chiriarhului, 1, 2 sau 3 clerici, ca membri în Consistoriul mitropolitan;

i) aprobă raportul general anual întocmit de Consiliul eparhial și hotărăște măsuri pentru o bună desfășurare a activităților eparhiei;

j) aprobă contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale, precum și măsuri pentru asigurarea bunurilor bisericești;

k) aprobă bugetul general al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor eparhiale;

l) hotărăște cu privire la modul de administrare a bunurilor eparhiei, precum și ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare;

m) exercită orice alte atribuții date prin prezentul statut și regulamentele bisericești.

Art. 93 - (1) Adunarea eparhială se întrunește în ședință anuală de lucru, în primul trimestru al anului, iar în ședințe extraordinare, ori de câte ori este nevoie.

(2) Convocarea Adunării eparhiale, cu precizarea ordinii de zi, se face de către președinte, cu cel puțin 14 zile înainte de data fixată pentru ședință, iar în cazuri excepționale, în cel mai scurt timp posibil.

(3) Adunarea eparhială este statutar constituită cu prezența a două treimi din membrii săi și hotărăște valabil cu votul a jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

(4) Procesul-verbal al lucrărilor Adunării eparhiale este semnat de președinte și de secretarii Adunării eparhiale și se păstrează la Secretariatul eparhiei.

Art. 94 - Pentru studierea și formularea propunerilor asupra problemelor ce urmează a fi supuse deliberării, Adunarea eparhială alege, la începutul fiecărui mandat de 4 ani, dintre membrii clerici și mireni, 5 Comisii de lucru permanente, care vor avea câte un președinte și un raportor din mijlocul lor, desemnați de plen, la propunerea președintelui. Comisiile Adunării eparhiale sunt:

- a) Comisia administrativ-bisericească;
- b) Comisia culturală și educațională;
- c) Comisia economică, bugetară și patrimonială;
- d) Comisia social-filantropică;
- e) Comisia organizatorică, juridică și de validare.

D. Consiliul eparhial

Art. 95 - Consiliul eparhial este organism executiv al Adunării eparhiale și are în competență problemele bisericești administrative, culturale, social-filantropice, economice, patrimoniale și fundamentale pentru întreaga eparhie.

Art. 96 - (1) Consiliul eparhial se compune din 9 membri, 3 clerici și 6 mireni, aleși pe termen de 4 ani de Adunarea eparhială dintre membrii ei. Ei pot fi aleși pentru cel mult două mandate. Pentru activitate potrivnică Bisericii, mandatele acestora se revocă de Adunarea eparhială, la propunerea chiriarhului.

(2) Președintele Consiliului eparhial este chiriarhul, iar în caz de vacanță locțiitorul desemnat canonic și statutar.

(3) Episcopul-vicar sau arhiepiscopul-vicar este membru de drept al Consiliului eparhial, cu vot deliberativ.

(4) Din încredințarea chiriarhului, ședințele Consiliului eparhial pot fi prezidate și de către episcopul-vicar, respectiv de arhiepiscopul-vicar. În această situație, procesul-verbal al lucrărilor este supus aprobării chiriarhului.

(5) Vicarul administrativ eparhial, consilierii eparhiali, inspectorul eparhial, secretarul eparhial, exarhul, consilierul juridic și contabilul-șef, sunt membri permanenți ai Consiliului eparhial, cu vot consultativ. Conducătorii instituțiilor de învățământ teologic din eparhie participă la lucrări în calitate de invitați.

(6) Secretarul eparhial este și secretar al Consiliului eparhial și întocmește procesul-verbal al lucrărilor.

Art. 97 - (1) Consiliul eparhial se întrunește la convocarea președintelui de două ori pe an sau ori de câte ori este nevoie.

(2) Consiliul eparhial este legal constituit cu prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor săi și ia hotărâri cu votul a jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

Art. 98 - Consiliul eparhial exercită în timpul dintre ședințele Adunării eparhiale atribuțiile acesteia prevăzute în art. 92, lit. a), b), c) și l), precum și următoarele atribuții:

a) întocmește darea de seamă anuală asupra activității sectoarelor Administrației eparhiale, a instituțiilor și fundațiilor eparhiale;

b) întocmește și prezintă Adunării eparhiale contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale și propune măsuri de asigurare a bunurilor bisericesti;

c) întocmește bugetul general anual al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale;

d) propune Adunării eparhiale înființarea, desființarea și delimitarea teritorială a protopopiatelor;

e) aprobă înființarea, desființarea și delimitarea teritorială a parohiilor, precum și transformarea filiilor în parohii;

f) sprijină catehizarea copiilor, tinerilor și adulților și ia măsuri pentru procurarea mijloacelor materiale necesare susținerii programelor culturale și educativ-religioase în eparhie;

g) îngrijește de bunul mers al instituțiilor de învățământ teologic și al școlilor confesionale din eparhie, în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericesti;

h) înființează, organizează și supraveghează activitatea editurii și tipografiei eparhiale, a atelierelor de lumânări și pentru producerea veșmintelor și a obiectelor de cult, precum și a magazinelor pentru desfacerea acestora și a produselor achiziționate de la tipografia și atelierile Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române;

i) aprobă înființarea, organizarea și desființarea de asociații și fundații bisericești locale care activează în cuprinsul eparhiei, precum și funcționarea pe teritoriul eparhiei a filialelor asociațiilor și fundațiilor bisericești înființate cu binecuvântarea Sfântului Sinod;

j) hotărăște înființarea de fonduri eparhiale destinate ajutoării parohiilor sărace, acordării de burse tinerilor care se pregătesc în instituțiile de învățământ, precum și sprijinirii programelor locale de asistență social-filantropică și cultural-misionară;

k) hotărăște cu privire la transmiterea cu orice titlu a folosinței sau proprietății asupra bunurilor imobile ale unităților bisericești din eparhie (vânzare, cumpărare, închiriere, schimb etc.), precum și asupra grevării cu sarcini sau afectării de servituți a bunurilor acestor unități, cu excepția bunurilor sacre care sunt inalienabile;

l) în cazul înstrăinării (vânzare, donație etc.) bunurilor imobile ale Centrului eparhial (clădiri sau terenuri), Consiliul eparhial propune spre aprobare Adunării eparhiale, soluții statutare. Hotărârile privind înstrăinarea devin valide numai după aprobarea lor de către Sinodul mitropolitan;

m) administrează bunurile mobile și imobile ale eparhiei, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale, în conformitate cu hotărârile Adunării eparhiale;

n) verifică și aprobă raportul anual privind situația bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea sau folosința unităților de cult din eparhie (inventar, stare fizică etc.);

o) verifică respectarea prevederilor statutare și regulamente bisericești cu privire la alegerile de membri mireni și clerici în organismele bisericești deliberative și executive;

p) confirmă, suspendă sau dizolvă consiliile parohiale, la sesizarea preotului și la propunerea motivată a protopopului, dispunând instituirea de comisii interimare până la alegerea unor noi organisme parohiale;

q) verifică, aprobă, respinge sau modifică hotărârile organismelor parohiale, în conformitate cu prevederile art. 55, alin. (2) din prezentul statut;

r) exercită orice atribuții care îi sunt date prin statut, regulamente sau prin hotărâri ale organismelor centrale bisericești și ale Adunării eparhiale.

Art. 99 - Hotărârile Adunării eparhiale, ale Consiliului eparhial și ale Permanenței Consiliului eparhial devin executorii după confirmarea lor în scris de către chiriarhul locului. În caz de neconfirmare, chiriarhul dispune rediscutarea problemei.

E. Permanența Consiliului eparhial

Art. 100 - Între ședințele Consiliului eparhial funcționează Permanența Consiliului eparhial.

Art. 101 - (1) Permanența Consiliului eparhial se compune din chiriarh, ca președinte, episcopul-vicar sau arhiereul-vicar, vicarul administrativ eparhial, consilierii eparhiali, inspectorul eparhial, secretarul eparhial, exarhul, consilierul juridic și contabilul-șef, ca membri. În caz de vacanță, prezidează locțiitorul desemnat canonic și statutar.

(2) Permanența Consiliului eparhial se întrunește la convocarea chiriarhului, ori de câte ori este nevoie.

(3) Din încredințarea chiriarhului, Permanența Consiliului eparhial poate fi prezidată de episcopul-vicar, arhiereul-vicar, vicarul administrativ eparhial sau de unul dintre consilierii eparhiali. În acest caz, procesul-verbal al lucrărilor este supus aprobării chiriarhului.

(4) Secretarul eparhial este și secretar al ședințelor Permanenței Consiliului eparhial și întocmește procesul-verbal al lucrărilor.

(5) Hotărârile Permanenței Consiliului eparhial se iau cu votul majorității membrilor prezenți și sunt duse la îndeplinire de sectoarele Administrației eparhiale, potrivit competențelor date prin statut și regulamentele bisericești.

Art. 102 - Permanența Consiliului eparhial exercită atribuțiile Consiliului eparhial în perioada dintre ședințele acestuia, cu excepția celor prevăzute la art. 98, lit. a), b), c), k), n) și q), precum și următoarele atribuții:

a) examinează și definitivează dările de seamă anuale privind activitățile sectoarelor Administrației eparhiale, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale;

b) analizează și definitivează contul de execuție bugetară și bilanțul financiar-contabil al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale;

c) prezintă Consiliului eparhial, spre verificare și avizare, proiectul bugetului general al eparhiei, al instituțiilor și fundațiilor sale;

d) face propuneri privind planurile de activitate ale editurii și tipografiei eparhiale, precum și ale atelierelor eparhiale și mănăstirești;

e) aprobă clasificarea pe categorii a parohiilor, în conformitate cu prevederile art. 47 din prezentul statut;

f) face propuneri Consiliului eparhial privind modul de administrare a bunurilor mobile și imobile ale eparhiei, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale;

g) aprobă înființarea și organizarea de instituții cu caracter economic, cu sau fără personalitate juridică, distincte de eparhie sau de unitățile din jurisdicția ei, pentru susținerea activităților misionar-pastorale și social-filantropice, în condițiile prezentului Statut, ale regulamentelor bisericești și legislației în vigoare;

h) administrează fondurile eparhiale, ale instituțiilor și fundațiilor eparhiale destinate ajutorării parohiilor sărace, acordării de burse tinerilor care se pregătesc în instituțiile de învățământ, precum și sprijinirii programelor locale de asistență social-filantropică și cultural-misionară;

i) aprobă proiectele de investiții în limita bugetului anual al eparhiei;

j) face demersuri către autoritățile publice centrale și locale pentru obținerea de sprijin destinat susținerii activităților pastoral-misionare, culturale și social-filantropice ale eparhiei și unităților sale, restaurării monumentelor bisericești, precum și construirii de noi biserici în cuprinsul eparhiei;

k) aprobă proiectele de buget și conturile de execuție bugetară ale protopopiatelor, ale parohiilor și ale mănăstirilor;

l) întocmește raportul către Consiliul eparhial privind inventarul protopopiatelor, parohiilor și mănăstirilor;

m) examinează și aprobă donațiile, sponsorizările și legatele ce se fac în folosul eparhiei, în conformitate cu legislația în vigoare;

n) decide cu privire la contestațiile făcute împotriva hotărârilor organismelor parohiale;

o) exercită orice atribuții care îi sunt date prin statut, regulamente sau prin hotărâri ale Adunării eparhiale și ale Consiliului eparhial.

F. Administrația eparhială și Cancelaria eparhială

Art. 103 - În exercitarea atribuțiilor sale, chiriarhul este ajutat de episcopul-vicar sau arhiereul-vicar, Administrația eparhială și Cancelaria eparhială.

Art. 104 - Episcopii-vicari și arhiereii-vicari sunt membri de drept ai organismelor deliberative și executive eparhiale, iar în cadrul Administrației eparhiale au atribuțiile ce le sunt delegate, prin decizie, de chiriarhi, cu aprobarea Sfântului Sinod. Ei poartă, cu aprobarea Sfântului Sinod, titluri legate de eparhiile respective ori, după caz, titluri speciale, hotărâte de Sfântul Sinod.

Art. 105 - (1) Vicarul administrativ eparhial, consilierii eparhiali, inspectorul eparhial și secretarul eparhial se numesc pe o perioadă de 4 ani, se reconfirmă și se revocă de chiriarh într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, ținându-se

seama de următoarele criterii: media generală de licență în teologie - minimum 8,50; cel puțin gradul II; fără impedimente cano-nice sau juridice și având o activitate deosebită liturgică, adminis-trativ-pastorală, misionară și culturală.

(2) Vicarul administrativ eparhial, consilierii eparhiali, inspec-torul eparhial și secretarul eparhial au atribuții stabilite, prin deci-zie, de chiriarh. Ei participă fără drept de vot la ședințele Adunării eparhiale, iar la ședințele Permanenței Consiliului eparhial, cu vot deliberativ. Clericii din Administrația eparhială pot fi numiți slu-jitori la parohii direct (fără concurs) de către chiriarh.

Art. 106 - (1) Administrația eparhială duce la îndeplinire hotărârile organismelor deliberative și executive centrale și epar-hiale, prin următoarele sectoare de activitate:

- a) Sectorul administrativ-bisericesc;
- b) Sectorul învățământ și activități cu tineretul;
- c) Sectorul cultural și comunicații media;
- d) Sectorul social-filantropic și misionar;
- e) Sectorul economic-financiar;
- f) Sectorul patrimoniu și construcții bisericești;
- g) Sectorul Exarhatul mănăstirilor.

(2) În funcție de cerințele pastorale și administrative locale, Permanența Consiliului eparhial poate înființa și alte sectoare de activitate.

(3) În cadrul sectoarelor Administrației eparhiale pot funcționa următoarele servicii și compartimente: bibliotecă; muzeu; personal-resurse umane; contabilitate; tehnic; editură; tipografie; ateliere, precum și altele, potrivit cerințelor locale specifice.

(4) Administrația eparhială este condusă de chiriarh, ajutat de episcopul-vicar sau arhiereul-vicar, împreună cu vicarul adminis-trativ eparhial și consilierii eparhiali.

Art. 107 - (1) Cancelaria eparhială pregătește împreună cu sectoarele Administrației eparhiale lucrările organismelor delibera-tive și executive eparhiale și duce la îndeplinire hotărârile acestora.

(2) Cancelaria eparhială are următoarele servicii și compartimente: cabinetul chiriarhului; secretariat; registratură; arhivă; oficiul canonic-juridic; corpul de inspecție și control; biroul comunicații și relații cu publicul.

Art. 108 - (1) În Administrația și Cancelaria eparhială este încadrat, pe funcții de execuție, personal de specialitate, clerical și neclerical. Acesta este numit, transferat și revocat de chiriarh în ședință a Permanenței Consiliului eparhial.

(2) Consilierii eparhiali împreună cu personalul de specialitate studiază și întocmesc referate asupra problemelor ce urmează a fi dezbătute de organele deliberative eparhiale sau a fi rezolvate de chiriarh.

Art. 109 - (1) Corpul de inspecție și control al chiriarhului este încadrat cu următorul personal, numit de chiriarh într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial:

a) un inspector eparhial bisericesc, numit în condițiile art. 105, alin. (1) din prezentul statut, cu atribuții generale de control și de acuzator la Consistoriul Eparhial;

b) exarhul mănăstirilor numit dintre arhimandriți sau proto-singheli, cu atribuții generale de îndrumare, de inspecție, de control la mănăstiri și de referent pentru problemele mănăstirești. Acesta poate conduce și Sectorul Exarhatul mănăstirilor;

c) inspectori pentru controlul financiar și gestionar (audit), dintre care unul cu pregătire juridică.

(2) Membrii Corpului de inspecție și control al chiriarhului își desfășoară activitatea din dispoziția acestuia, potrivit atribuțiilor stabilite în statut, în regulamentele bisericești și în legislația în vigoare.

SECȚIUNEA A VI-A

A. Mitropolia

Art. 110 - (1) Sub raport canonic și administrativ, episcopiile și arhiepiscopiile sunt grupate în mitropolii.

(2) Mitropoliile din interiorul și din afara granițelor țării sunt conduse de către un mitropolit.

B. Sinodul mitropolitan

Organizare și atribuții

Art. 111 - (1) Mitropolitul, împreună cu arhiepiscopii, episcopii, precum și episcopii-vicari și arhieriei-vicari de la eparhiile sufragane alcătuiesc Sinodul mitropolitan.

(2) Sinodul mitropolitan coordonează activitățile comune ale eparhiilor din mitropolie, în limitele înscrise în Sfintele canoane, precum și în normele statutare și regulamentare în vigoare.

(3) Sinodul mitropolitan veghează ca pe cuprinsul mitropoliei să fie apărate și promovate credința ortodoxă, unitatea liturgică și disciplina canonică a clerului și monahilor, precum și întra-jutorărea frățească între eparhii.

(4) Sinoadele mitropolitane se pot întruni în ședințe comune pentru a elabora și a aplica planuri de cooperare permanentă la nivel pastoral-misionar, social-filantropic și cultural de interes regional, despre care vor informa Sfântul Sinod în scris.

Art. 112 - (1) Sinodul mitropolitan este prezidat de mitropolit, care îl convoacă ori de câte ori este nevoie. În caz de vacanță, prezidează Patriarhul sau ierarhul desemnat canonic și statutar.

(2) Sinodul mitropolitan ia hotărâri cu votul a jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

(3) Lucrările Sinodului mitropolitan se pregătesc de către personalul clerical de conducere, respectiv consilier eparhial și secretar eparhial desemnați de mitropolit, iar hotărârile acestuia se păstrează distinct în arhiva eparhiei de scaun a mitropolitului, împreună cu procesele-verbale ale ședințelor.

Art. 113 - Pe lângă atribuțiile enumerate mai sus, Sinodul mitropolitan are și următoarele atribuții:

a) propune Sfântului Sinod înființarea de noi eparhii sau modificarea teritorială a celor existente;

b) analizează și avizează solicitările venite de la eparhiile sufragane privind canonizarea de sfinți, proiectele de texte liturgice și icoane pentru cinstirea acestora și înaintea Sfântului Sinod propunerile sale;

c) aprobă tematicile cursurilor pentru obținerea de către personalul clerical a gradelor profesionale: definitiv și gradul II,

organizate de instituțiile de învățământ superior din mitropolie, aprobate de Sfântul Sinod;

d) avizează propunerile chiriarhilor eparhiilor sufragane pentru alegerea episcopilor-vicari și arhierilor-vicari de către Sfântul Sinod;

e) aprobă înființarea, desființarea și transformarea mănăstirilor de călugări în mănăstiri de călugărițe sau a mănăstirilor de călugărițe în mănăstiri de călugări, precum și ridicarea schiturilor la rang de mănăstiri, în condițiile art. 75, alin. (1) din prezentul statut;

f) primește și examinează recursurile clericilor depuși din treapta preoției de către un consistoriu eparhial din cuprinsul mitropoliei;

g) admite sau respinge, în principiu, cererile de recurs, pe baza referatului și propunerilor motivate canonic și juridic ale consilierului administrativ-bisericesc de la centrul mitropolitan;

h) în caz de admitere, în principiu, a recursului, trimite cauza pentru judecare în fond Consistoriului mitropolitan;

i) validează sau invalidează hotărâri ale Adunărilor eparhiale din cuprinsul mitropoliei privind înstrăinarea bunurilor imobile (clădiri sau terenuri) eparhiale;

j) exercită orice alte atribuții date lui prin Sfintele canoane, prin prezentul statut și regulamentele bisericești sau prin hotărâri ale Sfântului Sinod.

C. Mitropolitul

Art. 114 - (1) Mitropolitul este conducătorul canonic al unei mitropolii, exercită drepturile și îndeplinește îndatoririle prevăzute de Sfintele canoane, de tradiția bisericească și de prezentul statut.

(2) Titulatura mitropolitului este cea a arhiepiscopiei pe care o păstorește și a mitropoliei pe care o conduce.

(3) El poartă ca semn distinctiv cruce pe culion, cu camilafcă neagră.

(4) Mitropolitul are următoarele atribuții:

a) convoacă și prezidează Sinodul mitropolitan;

b) prezidează ședința Sfântului Sinod pentru alegerea de arhiepiscopi și episcopi sufragani;

c) îi hirotonește, împreună cu alți ierarhi, pe arhiepiscopii și episcopii sufragani, precum și pe episcopii-vicari și arhieriei-vicari de la eparhiile din mitropolie, împreună cu chiriarhii acestora;

d) emite gramata pentru întronizarea arhiepiscopilor și episcopilor sufragani și îi întronizează;

e) numește locțiitori de arhiepiscopi și episcopi, în caz de vacanță, la eparhiile sufragane;

f) vizitează frățește pe arhiepiscopii și episcopii din mitropolie;

g) convoacă sinaxele (consfăturile) stareților și duhovnicilor de la mănăstirile din eparhiile sufragane cel puțin o dată la 3 ani;

h) prezidează comisiile zonale de pictură bisericească;

i) primește sesizările privind arhiepiscopii, episcopii, episcopii-vicari și arhieriei-vicari de la eparhiile din mitropolie, dispune, în consultare cu Patriarhul, cercetarea lor în Sinodul Permanent și aduce la cunoștință Sfântului Sinod rezultatul cercetării;

j) emite decizia mitropolitană de constituire a Consistoriului mitropolitan, compus din membrii (3-5 titulari și 2 supleanți) delegați de Adunările eparhiale sufragane în condițiile art. 92, lit. h) și numește un președinte din rândul acestora;

k) exercită orice alte atribuții prevăzute de Sfintele canoane, de prezentul statut și regulamentele bisericești sau de hotărâri ale Sfântului Sinod.

PARTEA A II-A

Despre cler

CAPITOLUL I

Învățământul teologic pentru pregătirea clerului.

Predarea religiei. Școlile profesionale

Art. 115 - (1) Pregătirea personalului bisericesc din toate categoriile se face în următoarele unități de învățământ teologic integrate în învățământul de stat preuniversitar și universitar:

a) școli de cântăreți bisericești (școli de arte și meserii);

b) seminariile teologice liceale;

c) facultăți de teologie.

(2) În funcție de cerințele specifice, Biserica Ortodoxă Română poate organiza și unități proprii de învățământ teologic, de cercetare științifică-teologică și pentru formare profesională, în condițiile prevăzute de lege.

(3) Instituțiile de învățământ teologic sunt destinate pregătirii personalului de cult, a profesorilor de religie, a altor specialiști necesari activității religioase și sociale a Bisericii, precum și a acelor care doresc formare teologică, în condițiile prevăzute de lege, de prezentul statut și de regulamentele bisericești.

Art. 116 - (1) Unitățile de învățământ preuniversitar teologic integrate în învățământul de stat, respectiv școlile de cântăreți bisericești și seminariile teologice liceale, se înființează de către eparhiile pe teritoriul cărora vor funcționa, cu avizul sinoadelor mitropolitane și aprobarea Sfântului Sinod, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Planurile și programele pentru învățământul preuniversitar teologic se stabilesc de Sfântul Sinod, cu respectarea prevederilor legale.

Art. 117 - (1) Unitățile de învățământ universitar teologic, respectiv facultățile de teologie, se înființează de către eparhiile pe teritoriul cărora vor funcționa, cu aprobarea Sfântului Sinod, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Planurile și programele pentru învățământul universitar teologic se elaborează de instituțiile de învățământ, se avizează de sinoadele mitropolitane și se aprobă de către Sfântul Sinod, cu respectarea prevederilor legale.

Art. 118 - (1) Modul de organizare și funcționare, profilurile și specializările, echivalarea și recunoașterea diplomelor de studii obținute în străinătate, admiterea și durata cursurilor în unitățile de învățământ preuniversitar și universitar teologic se stabilesc prin regulamente-cadru și hotărâri ale Sfântului Sinod, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Personalul didactic și de conducere din unitățile de învățământ teologic integrate în învățământul de stat se recunoaște de către ministerul de resort, în condițiile prevăzute de lege și de pro-

tocoalele încheiate între Biserica Ortodoxă Română și ministerul de resort, cu acordul prealabil al chiriarhului eparhiei pe raza cărora acestea funcționează. Personalul didactic clerical poate funcționa și la parohie, cu aprobarea chiriarhului.

(3) Unitățile de învățământ preuniversitar și universitar teologic se află în jurisdicția canonică a Sfântului Sinod și a chiriarhului locului și în subordinea administrativă a autorităților și instituțiilor competente prevăzute de lege.

(4) Inspecția unităților de învățământ teologic și controlul gestiunii bunurilor unităților de învățământ teologic care aparțin Bisericii se exercită prin organismele abilitate ale eparhiilor pe raza cărora acestea funcționează, cu respectarea prevederilor statute și regulamente bisericești.

(5) Admiterea candidaților în învățământul teologic de toate gradele se face numai cu binecuvântarea chiriarhului locului.

Art. 119 - (1) Eparhiile au responsabilitatea predării religiei în învățământul de stat, particular și confesional, în centrele de plasament proprii, precum și în cele organizate de instituții publice sau particulare.

(2) Planurile și programele pentru predarea religiei se aprobă de către Sfântul Sinod.

(3) Personalul didactic care predă religia în unitățile de învățământ de stat și particular se numește cu acordul chiriarhului fiecărei eparhii.

(4) Preotul paroh împreună cu profesorul de religie au responsabilitatea asigurării asistenței religioase în instituțiile de învățământ din cuprinsul parohiei.

(5) În cazul în care un cadru didactic, cleric sau laic, dintre cei care predau disciplina Religie, săvârșește abateri de la doctrina și morala Bisericii, în urma cercetării, chiriarhul îi poate retrage acordul de a preda religia, fapt care duce la desfacerea contractului individual de muncă. Această dispoziție este comună și pentru personalul didactic din unitățile de învățământ preuniversitar, universitar teologic și confesional.

Art. 120 - Cu binecuvântarea (acordul) chiriarhului locului, eparhiile și unitățile de cult dependente de acestea au dreptul de a înființa și administra forme de învățământ confesional de toate

nivelurile, profilurile și specializările, în conformitate cu prevederile prezentului statut, cu regulamentele bisericești și în condițiile legii.

Art. 121 - (1) Sfântul Sinod aprobă solicitările facultăților de teologie, însoțite de acordul senatelor universitare, pentru organizarea doctoratului în teologie, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Sfântul Sinod aprobă și comunică ministerului de resort, pentru acord, facultățile de teologie atestate pentru organizarea cursurilor și examenelor în vederea perfecționării și obținerii gradelor profesionale și didactice: definitiv, II și I de către personalul clerical și de către cadrele didactice care predau Religia sau discipline teologice în învățământul preuniversitar teologic.

CAPITOLUL II

Recrutarea personalului bisericesc

SECȚIUNEA I

Numirea personalului bisericesc din parohii

Art. 122 - Cântăreții bisericești (cantorii) și dascălii (cateheții) se recrutează, de regulă, dintre absolvenții școlilor de cântăreți bisericești. Ei se numesc, la propunerea preotului paroh și a Consiliului parohial, de către chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial. Pentru motive de indisciplină, aceștia pot fi sancționați sau revocați.

Art. 123 - (1) Preoții și diaconii slujitori se recrutează dintre doctorii, absolvenții de masterat și licențiații facultăților de teologie, specializarea Teologie pastorală, care au susținut examenul de capacitate preotească.

(2) Preoții și diaconii sunt numiți la parohie de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești.

(3) Numirea și transferarea preoților și a diaconilor la parohii se fac prin concurs, cu excepțiile prevăzute la art. 39, alin. (1), art. 105, alin. (2), art. 124, alin. (4) și art. 125, alin. (3).

(4) Pentru a putea fi numiți, candidații la posturile de preot și diacon trebuie să corespundă condițiilor canonice, statutare și regulamentare bisericești.

(5) Hirotesia întru citeț și ipodiacon și hirotonia întru diacon și preot se fac numai pe seama unui altar din cuprinsul eparhiei.

(6) Într-o parohie, prezența frecventă a unor clerici de mir sau de mânăstire din afara parohiei, pentru activități pastorale și misionare, este îngăduită numai cu aprobarea chiriarhului locului.

(7) Raportul între personalul clerical și Centrul eparhial este unul de slujire și misiune liber asumată, conform mărturisirii (declarației) solemne publice rostite și semnate de către fiecare candidat înaintea hirotoniei întru preot. La începerea activității pastorale în unitatea pentru care a fost numit, personalul bisericesc primește din partea chiriarhului o decizie prin care se reglementează drepturile și îndatoririle ce-i vor reveni.

(8) Fără binecuvântarea chiriarhului locului, preoților, diaconilor și călugărilor nu le este îngăduit să înființeze, să fie membri sau să participe în asociații, fundații și organizații de orice tip.

(9) În Biserica Ortodoxă Română, statutul de preot, diacon și călugăr este incompatibil cu exercitarea oricăror activități personale (private) cu caracter economic, financiar și comercial, care contravin moralei creștine și intereselor Bisericii.

Art. 124 - (1) La parohiile din mediul urban (municipii și orașe), preoții se numesc prin concurs, dintre doctorii, absolvenții de masterat și licențiații în teologie. Aceștia sunt datori să aibă minimum 5 ani vechime în cler și să promoveze examenul de selecționare pentru parohiile din mediul urban.

(2) La parohiile din mediul rural (comune și sate), preoții și diaconii se numesc prin concurs dintre absolvenții de masterat și licențiații în teologie care au promovat examenul de capacitate preotească. În cazul preoților care solicită transferul, aceștia sunt datori să aibă cel puțin 5 ani de la ultimul transfer.

(3) În cazul în care la unele parohii din mediul rural nu se prezintă candidați care întrunesc condițiile prevăzute la aliniatul precedent, pot fi numiți și absolvenți de seminar care au susținut examenul de capacitate.

(4) În situații misionare urgente din mediul urban sau rural, chiriarhul poate numi sau transfera, fără concurs, un preot într-un post vacant.

Art. 125 - (1) Promovarea examenelor pentru obținerea gradelor profesionale: definitiv, II și I dă dreptul preoților și diaconilor de a concura sau a solicita transferul pentru ocuparea de posturi în parohii de categorii superioare.

(2) Doctorii în teologie, absolvenții de masterat, licențiații în teologie, absolvenții de seminar teologic liceal, citeții și ipodiaconii teologi nu pot fi hirotesiiți sau hirotoniți într-o altă eparhie fără documentele de ieșire canonică din eparhia de care aparțin.

(3) Personalul clerical și neclerical din mânăstiri, de la catedralele episcopale, arhiepiscopale, mitropolitane și patriarhale se numește direct (fără concurs) de către chiriarhi.

SECȚIUNEA A II-A

Alegerea ierarhilor în Biserica Ortodoxă Română

Art. 126 - (1) Alegerea de Patriarh, mitropolit, arhiepiscop și episcop eparhiot se face, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, după consultarea clerului și mirenilor din organismele bisericești, în termen de cel mult 60 de zile de la vacantarea scaunului respectiv.

(2) Sfântul Sinod, în cazul alegerilor de ierarhi, este constituit statutar cu prezența a trei pătrimi dintre membrii săi și alege cu votul a două treimi din totalul membrilor prezenți.

(3) Ședința Sfântului Sinod pentru alegerea de Patriarh, mitropolit, arhiepiscop și episcop eparhiot are loc după ce s-a îndeplinit procedura de consultare prevăzută, după caz, de art. 127, alin. (2)-(4), art. 129, alin. (2)-(5) și art. 130, alin. (2)-(5) din prezentul statut.

A. Alegerea Patriarhului

Art. 127 - (1) Pentru slujirea, vrednicia și răspunderea de Patriarh este eligibil oricare dintre mitropoliții, arhiepiscopii și episcopii eparhioți în funcțiune, cetățeni români, care sunt doctori sau licențiați în teologie și s-au impus în conștiința Bisericii și a societății prin viață curată, cultură teologică, demnitate eclesială, zel misionar și simț gospodăresc.

(2) Pentru alegerea Patriarhului, Sfântul Sinod, prezidat de mitropolitul cu cea mai mare vechime în slujirea arhierască, stabilește, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ,

o listă de 3 candidați dintre chiriarhii eligibili, cu motivarea fiecărei propuneri.

(3) În numele Sfântului Sinod, Sinodul Permanent se consultă, într-o ședință specială, cu membrii clerici și mireni din Adunarea Națională Bisericească, la care se adaugă membrii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor. La ședință participă, de asemenea, câte un decan al unei facultăți de teologie și câte un director de seminar teologic din fiecare mitropolie, desemnați de mitropolit cu consultarea ierarhilor sufragani, dintre care nu vor lipsi decanul și directorul reprezentând Arhiepiscopia Bucureștilor. Consultarea are loc la sediul Patriarhiei Române, la data stabilită de locțiitorul de Patriarh împreună cu Sinodul Permanent.

(4) În cadrul consultării, lista de candidați pentru alegerea Patriarhului, prezentată de Sinodul Permanent, poate fi completată, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, cu două nume dintre ceilalți chiriarhi eligibili. După votul consultativ, lista prezentată de Sinodul Permanent, întregită cu primii 2 chiriarhi eligibili care au obținut cele mai multe voturi, va fi înaintată Sfântului Sinod.

Art. 128 - (1) Lucrările Sfântului Sinod pentru alegerea Patriarhului sunt deschise și închise de către locțiitorul de Patriarh și sunt prezidate de către ierarhul eparhiot cu cea mai mare vechime în treapta arhieriei, în ordinea dipticelor, dintre mitropoliții, arhiepiscopii și episcopii eparhioți, așa cum rezultă din Condica Sfântă a hirotoniei arhierieilor.

(2) Pentru desfășurarea votării, pe durata ședinței, președintele de ședință este asistat, ca bărbați de încredere, de primii 2 episcopi-vicari sau arhieriei-vicari cu cea mai veche hirotonie în treapta arhieriească. Secretar de ședință este episcopul-vicar sau arhierul-vicar cu cea mai nouă hirotonie. Aceștia patru alcătuiesc Biroul.

(3) Cei 2 asistenți ai președintelui le arată celor prezenți că cele două urne sunt goale. Buletinele de vot poartă pe unul din colțuri ștampila Sfântului Sinod. Pe fiecare buletin de vot sunt înscrise, în ordine, numele candidaților nominalizați în urma consultărilor din Sfântul Sinod și din Adunarea Națională Bisericească completată conform prevederilor art. 127, alin. (3).

(4) La apelul secretarului de ședință, fiecare votant primește un buletin de vot, sărută Sfânta Evanghelie și, mergând în cabina de votare, bifează pe buletin, în frică de Dumnezeu, numele celui pe care îl consideră vrednic să fie ales. Înainte de a părăsi cabina, fiecare votant împătorește buletinul de vot în 4, în așa fel încât ștampila să fie afară.

(5) Apoi, fiecare votant depune buletinul în prima urnă.

(6) Votarea este obligatorie. Buletinele de vot nebifate, bifate incorect sau cu adăugiri sunt considerate voturi nule.

(7) Președintele face numărătoarea buletinelor de vot, trecându-le din prima urnă în cea de a doua. Numărul buletinelor trebuie să fie egal cu acela al votanților prezenți.

(8) Președintele desface fiecare buletin din cea de a doua urnă, îl arată celor 2 asistenți, citește cu voce tare numele bifat și îl depune în prima urnă. În acest timp, secretarul înscrie într-o listă voturile sub numele respective, rostite de președinte.

(9) Secretarul, după ce a verificat dacă suma voturilor este egală cu numărul buletinelor, semnează lista și o predă președintelui. Acesta o citește cu voce tare, după care o semnează împreună cu cei 2 asistenți.

(10) Patriarh al României devine candidatul care a obținut voturile a două treimi din totalul membrilor prezenți. Dacă nici unul dintre candidați nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează o nouă votare, la care participă primii 2 candidați care au întrunit cel mai mare număr de voturi. Devine ales cel care a obținut voturile a două treimi din totalul membrilor prezenți. Votarea se repetă până la obținerea de către unul dintre candidați a majorității de două treimi din totalul membrilor prezenți.

(11) Rezultatul alegerii se consemnează într-un proces-verbal la care se anexează buletinele voturilor exprimate. Președintele anunță solemn numele celui ales, după care conducerea ședinței îi este predată locțiitorului de Patriarh, spre a o încheia.

B. Alegerea mitropolitului

Art. 129 - (1) Eligibil pentru slujirea, vrednicia și răspunderea de mitropolit este oricare ierarh membru al Sfântului Sinod,

începând de la eparhia vacantă, care este doctor sau licențiat în teologie și s-a distins prin viață curată, cultură teologică, demnitate eclezială, zel misionar și simț gospodăresc. Lista ierarhilor eligibili se întocmește în ordinea dipticelor, descrescător, începând de la eparhia vacantă.

(2) Pentru alegerea de mitropolit, Sinodul mitropolitan, prezidat de Patriarhul României sau de locțiitorul desemnat canonic și statutar, stabilește, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, o listă de 2 candidați dintre ierarhii eligibili, cu motivarea fiecărei propuneri.

(3) După consultarea prevăzută la alineatul precedent, Sinodul mitropolitan se consultă, într-o ședință specială, cu membrii Adunării eparhiale ai eparhiei vacante la care se adaugă membrii clerici și mireni din celelalte eparhii ale mitropoliei respective, delegați în Adunarea Națională Bisericească. La ședință participă, de asemenea, un decan al unei facultăți de teologie și un director de seminar teologic din mitropolie, desemnați de Patriarhul României sau locțiitorul de mitropolit, cu consultarea ierarhilor sufragani. Consultarea are loc la sediul mitropoliei vacante, la data stabilită de Patriarhul României, în acord cu membrii Sinodului mitropolitan.

(4) Lista de candidați pentru alegerea mitropolitului, întocmită de Sinodul mitropolitan, poate fi completată, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, cu două nume dintre ierarhii eligibili care au obținut cele mai multe voturi. Lista întocmită de Sinodul mitropolitan, completată în urma consultării cu membrii clerici și mireni menționați la alineatul precedent, va fi înaintată Sfântului Sinod cu proces-verbal.

(5) Sfântul Sinod primind lista poate dispune completarea acesteia cu 2 candidați, ierarhi eligibili, desemnați prin vot secret consultativ de către plenul său, care au obținut cele mai multe voturi.

(6) Lucrările Sfântului Sinod pentru alegerea mitropolitului sunt prezidate de către Patriarhul României.

(7) În vederea alegerii mitropolitului, pe buletinul de vot se vor înscrie, în ordine, numele ierarhilor eligibili propuși prin vot secret consultativ de Sinodul mitropolitan, de clericii și mireni participanți la consultare, precum și de Sfântul Sinod.

(8) Alegerea mitropolitului de către Sfântul Sinod se desfășoară în conformitate cu modalitatea de votare prevăzută la art. 128, alin. (2)-(9), cu adaptările adecvate.

(9) Mitropolit devine candidatul care a obținut voturile a jumătate plus unu din totalul membrilor prezenți. Dacă nici unul dintre candidați nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează o nouă votare, la care participă primii 2 candidați care au întrunit cel mai mare număr de voturi. Devine ales cel care a întrunit voturile a jumătate plus unu din totalul membrilor prezenți. În caz de paritate, decid sorții.

(10) Rezultatul alegerii se consemnează într-un proces-verbal la care se anexează buletinele voturilor exprimate. Președintele anunță solemn numele celui ales, după care încheie ședința de lucru.

C. Alegerea arhiepiscopului și episcopului eparhiot

Art. 130 - (1) Eligibil pentru slujirea, vrednicia și răspunderea de arhiepiscop și episcop eparhiot este oricare ierarh membru al Sfântului Sinod, începând de la eparhia vacantă, precum și oricare arhimandrit ori preot văduv prin deces, care îndeplinește condițiile canonice, este doctor sau licențiat în Teologie și s-a distins prin viață curată, cultură teologică, demnitate eclesială, zel misionar și simț gospodăresc. Lista ierarhilor eligibili se întocmește în ordinea dipticelor, descrescător, începând de la eparhia vacantă.

(2) Pentru alegerea arhiepiscopului și episcopului eparhiot, Sinodul mitropolitan, prezidat de mitropolitul locului, stabilește, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, o listă de 2 candidați, ierarhi eligibili sau alte persoane care întrunesc condițiile prevăzute la aliniatul precedent, cu motivarea fiecărei propuneri.

(3) Sinodul mitropolitan se consultă, într-o ședință specială, cu membrii clerici și mireni ai Adunării eparhiale a eparhiei vacante, la care participă un decan și un director de la instituțiile de învățământ teologic din cuprinsul eparhiei, desemnați de mitropolit. Consultarea are loc la sediul mitropoliei, la data stabilită de mitropolit în acord cu ierarhii din mitropolia respectivă, informând despre aceasta pe Patriarhul României.

(4) Lista de candidați pentru alegerea arhiepiscopului și episcopului eparhiot, întocmită de Sinodul mitropolitan, poate fi completată, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, cu două nume dintre ierarhii eligibili sau alte persoane care întrunesc condițiile prevăzute la alin. (1) și au obținut cele mai multe voturi. Lista întocmită de Sinodul mitropolitan, completată în urma consultării cu clerul și mireni menționați la aliniatul precedent, va fi înaintată Sfântului Sinod cu proces-verbal.

(5) Sfântul Sinod, primind lista candidaților pentru alegerea arhiepiscopului și episcopului eparhiot, poate dispune completarea acesteia cu alți 2 candidați, ierarhi eligibili sau clerici care nu sunt arhieriei, desemnați de către plenul său, prin consultare deschisă urmată de vot secret consultativ, dintre cei ce au obținut cele mai multe voturi.

(6) În cazul candidaților înscriși pe listă, care nu sunt arhieriei, Sfântul Sinod dispune cercetarea loc canonică.

(7) Lucrările Sfântului Sinod pentru alegerea arhiepiscopului și episcopului eparhiot sunt deschise și închise de către Patriarhul României și sunt prezidate de către mitropolitul locului.

(8) În vederea alegerii arhiepiscopului și episcopului eparhiot de către Sfântul Sinod, pe buletinul de vot se vor înscrie, în ordinea dipticelor și a rangurilor bisericești, numele candidaților propuși prin vot secret consultativ de Sinodul mitropolitan, de clericii și mireni participanți la consultare, precum și de către Sfântul Sinod.

(9) Alegerea arhiepiscopului și a episcopului eparhiot de către Sfântul Sinod se desfășoară în conformitate cu modalitatea de votare prevăzută la art. 128, alin. (2)-(9), cu adaptările adecvate.

(10) Arhiepiscop și episcop eparhiot devine candidatul care a obținut voturile a jumătate plus unu din totalul membrilor prezenți. Dacă nici unul dintre candidați nu a întrunit numărul necesar de voturi, se organizează o nouă votare, la care participă primii 2 candidați care au întrunit cel mai mare număr de voturi. Devine ales cel care a întrunit voturile a jumătate plus unu din totalul membrilor prezenți. În caz de paritate, decid sorții.

(11) Rezultatul alegerii se consemnează într-un proces-verbal la care se anexează buletinele voturilor exprimate. Președin-

tele anunță solemn numele celui ales, după care predă conducerea ședinței Patriarhului României.

D. Alegerea episcopilor-vicari patriarhali, episcopilor-vicari și arhierilor-vicari

Art. 131 - (1) Alegerea episcopilor-vicari patriarhali, episcopilor-vicari și arhierilor-vicari se face de către Sfântul Sinod, cu voturile a jumătate plus unu din totalul membrilor prezenți. În acest scop, Patriarhul, mitropoliții, arhiepiscopii și episcopii pot propune unul sau mai mulți candidați.

(2) Episcopii-vicari patriarhali se aleg, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, la propunerea Patriarhului făcută în consultare cu Sinodul Permanent.

(3) Episcopii-vicari și arhierii-vicari de la eparhii se aleg, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, la propunerea chiriarhului făcută în consultare cu Sinodul mitropolitan.

(4) Candidații pentru funcțiile de episcop-vicar patriarhal, episcop-vicar și arhieriu-vicar trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la art. 130, alin. (1) din prezentul statut, iar cei care nu sunt arhierii sunt supuși examinării canonice prevăzută la art. 130, alin. (6).

(5) Ședința Sfântului Sinod pentru alegerea de episcop-vicar patriarhal, episcop-vicar și arhieriu-vicar este prezidată de Patriarh. Alegerea se desfășoară în condițiile art. 128 alin. (2)-(9), cu adaptările adecvate.

(6) Dacă respectivul candidat propus nu obține voturile a jumătate plus unu din totalul membrilor prezenți, ierarhul eparhiot poate propune un nou candidat, într-o altă ședință, la alegerea căruia se va aplica aceeași procedură prevăzută în prezentul articol.

E. Alegerea ierarhilor de la eparhiile ortodoxe române de peste hotare

Art. 132 - (1) Alegerea mitropoliților, arhiepiscopilor și episcopilor de la eparhiile ortodoxe române de peste hotare se face de către Sfântul Sinod din cei unu sau doi candidați propuși

de Adunarea eparhială a eparhiei vacante, conform statutelor de organizare și funcționare ale acestora, aprobate de Sfântul Sinod. În cazul în care Adunarea eparhială propune un singur candidat, iar acesta nu este ales de Sfântul Sinod, Adunarea eparhială va propune Sfântului Sinod un al doilea candidat.

(2) În cazul înființării de noi eparhii, mitropolitul locului sau delegatul Sfântului Sinod va proceda la organizarea eparhiilor nou-înființate, inclusiv întocmirea statutelor eparhiilor respective, informând periodic Patriarhia Română despre stadiul misiunii sale.

(3) Episcopii-vicari și arhieriei-vicari de la eparhiile ortodoxe române de peste hotare se aleg, prin vot secret, de către Sfântul Sinod, la propunerea chiriarhului, făcută în consultare cu organele eparhiale prevăzute în propriile statute de organizare și funcționare aprobate de Sfântul Sinod și în acord cu prevederile prezentului statut.

F. Hirotonia și întronizarea

Art. 133 - (1) Întronizarea se face potrivit rânduielilor canonice și după datinile Bisericii Ortodoxe Române. Numele celor aleși se comunică Președintelui României, primului-ministru și ministerului de resort. Întronizarea ierarhilor eparhioți din afara granițelor României va fi adusă la cunoștința principalelor autorități civile și bisericești din țările respective.

(2) Gramata de întronizare este emisă de către Sfântul Sinod pentru Patriarhul României, de către Patriarhul României pentru mitropoliți și de către mitropolit pentru arhiepiscopii și episcopii sufragani. Pentru episcopii-vicari patriarhali, episcopii-vicari și arhieriei-vicari se va emite un act de confirmare semnat de Președintele Sfântului Sinod.

(3) În cazul când cel ales nu este arhieru, el va fi hirotonit de către mitropolitul locului împreună cu cel puțin alți 2 arhierii, și numai după aceea poate primi gramata de întronizare sau actul de confirmare, după caz.

SECȚIUNEA A III-A

Despre vacanțe

Art. 134 - (1) În caz de vacanță a scaunului de Patriarh al României, locotenența patriarhală îi revine de drept primului ierarh din ordinea prevăzută în art. 12, alin. (2) din prezentul statut; în caz de indisponibilitate sau refuz, următorului, și așa mai departe.

(2) În caz de vacanțe ale scaunelor de mitropolit, arhiepiscop și episcop eparhial, Patriarhul României, pentru mitropoliți și mitropoliții, pentru eparhiile sufragane, vor numi locțiitori până la întronizarea noilor titulari.

(3) Pe durata vacanței, locțiitorul de Patriarh, de mitropolit, de arhiepiscop și de episcop eparhial rezolvă doar problemele curente ale eparhiei vacante, respectiv ale Administrației Patriarhale, în cazul locțiitorului de Patriarh, fără dreptul de a face modificări în legiuirile și structurile bisericești sau de a schimba destinația bunurilor bisericești.

(4) În caz de vacanțe la protopopiate, parohii și mănăstiri, chiriarhii vor lua măsuri pentru asigurarea suplinirii până la numirea noilor titulari.

CAPITOLUL III

SECȚIUNEA I

Asistența religioasă în Biserica Ortodoxă Română

Art. 135 - (1) Biserica Ortodoxă Română, prin eparhiile sale, are responsabilitatea asigurării asistenței religioase și a personalului bisericesc aferent desfășurării acesteia în parohii, în armată, în sistemul penitenciar, în unități medicale, în așezăminte de asistență socială și în unități de învățământ, în condițiile prevăzute de lege, de protocoalele sau acordurile încheiate cu autoritățile publice sau cu alte persoane juridice.

(2) Normele generale de asistență religioasă în aceste unități, cu caracter unitar în întreaga Biserică Ortodoxă Română, se aprobă de către Sfântul Sinod, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

(3) Personalul clerical din aceste domenii se recrutează, cu acordul chiriarhului locului, dintre doctorii, absolvenții de masterat și licențiații în teologie, cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești, în condițiile legii.

(4) Îndrumarea pastoral-misionară și jurisdicția canonic-disciplinară a personalului clerical din aceste unități aparțin în exclusivitate eparhiilor pe raza cărora activează preoții respectivi.

Art. 136 - (1) Numirea, transferarea și revocarea personalului clerical care asigură asistența religioasă în unitățile prevăzute la art. 135, alin. (1) se fac cu acordul comun al eparhiei și al unității angajatoare, cu respectarea prevederilor statutare și regulamente bisericești, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Preoții, diaconii și cântăreții bisericești de la parohii au îndatorirea de a acorda asistență religioasă tuturor categoriilor de credincioși din unitățile militare, penitenciare, medicale, asistență socială și din unitățile de învățământ de pe raza parohiilor lor, ori de câte ori vor fi solicitați.

SECȚIUNEA A II-A

Asistența socială în Biserica Ortodoxă Română

Art. 137 - (1) Sistemul de asistență socială al Bisericii Ortodoxe Române este integrat și funcționează în cadrul structurilor sale administrativ-organizatorice sau în organizații social-filantropice patronate de ea.

(2) Biserica Ortodoxă Română, prin unitățile sale componente locale și centrale (parohia, mănăstirea, protopopiatul, vicariatul, eparhia, mitropolia și patriarhia), precum și prin organizațiile neguvernamentale care funcționează cu aprobarea autorităților bisericești competente, asigură servicii sociale, acreditate conform legislației în vigoare.

(3) Personalul care își desfășoară activitatea în așezămintele de asistență socială ale Bisericii se recrutează, în primul rând, dintre absolvenții facultăților de teologie, specializarea teologie socială.

(4) Beneficiarii serviciilor sociale oferite în cadrul Bisericii Ortodoxe Române sunt persoane, grupuri și comunități aflate în situații de dificultate, fără discriminare.

(5) Furnizorii de servicii sociale din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, prevăzuți la alin. (2), își desfășoară activitatea socială în nume propriu sau prin parteneriate cu instituțiile specializate ale statului, ale administrației locale sau ale organizațiilor neguvernamentale.

Art. 138 - (1) Strategia și planurile de acțiune în domeniul asistenței sociale bisericești se aprobă de către Sfântul Sinod, iar la nivelul eparhiilor, de către consiliile eparhiale.

(2) Elaborarea strategiei și a planurilor de acțiune în domeniul asistenței sociale bisericești se realizează de către Sectorul social-filantropic care funcționează atât la nivelul Administrației Patriarhale, cât și la cel al eparhiilor.

Art. 139 - (1) Locașurile de cult din instituțiile amintite la art. 135, alin. (1) din prezentul statut funcționează, de regulă, ca subunități de cult (paraclise), cu sau fără personalitate juridică, arondate protopopiatelor pe teritoriul cărora se află.

(2) Eparhiile vor reglementa statutul administrativ-juridic al acestor subunități de cult prin acorduri încheiate cu instituțiile în cadrul cărora funcționează și care le administrează, cu respectarea prevederilor art. 183, alin. (2) din prezentul statut.

(3) Finanțarea activității în domeniul social se asigură din resursele proprii ale furnizorilor de servicii sociale, din subvenții de la bugetul de stat și de la bugetele locale, din donații și sponsorizări obținute în condițiile prevăzute de lege, din subscripții publice, din fonduri nerambursabile și din venituri provenite din orice alte surse care nu contravin legislației în vigoare sau prevederilor prezentului statut.

SECȚIUNEA A III-A ***Despre conferințele clerului***

Art. 140 - (1) Preoții și diaconii, inclusiv cei din mânăstiri, sunt obligați să participe la conferințele pastoral-misionare semestriale, de primăvară și de toamnă, precum și la conferințele administrative lunare, ca formă continuă de perfecționare a pregătirii profesionale, după absolvirea unei școli teologice.

(2) Conferințele pastoral-misionare semestriale și conferințele administrative lunare au caracter teoretic și practic pentru realizarea următoarelor scopuri:

- a) apărarea învățaturii de credință și a moralei ortodoxe;
- b) perfecționarea continuă în domeniul liturgic și administrativ-bisericesc;
- c) aprofundarea și îmbogățirea cunoștințelor teologice de bază;
- d) perfecționarea ca predicatori și duhovnici;
- e) întărirea cooperării și solidarității dintre parohii;
- f) însușirea de noi metode în activitatea misionar-pastorală;
- g) cunoașterea problemelor actuale ale vieții creștine și căutarea de soluții adecvate.

(3) Pentru una dintre conferințele pastoral-misionare semestriale, care are caracter unitar în întreaga Biserică Ortodoxă Română, tema dezbaterii se stabilește anual de Sfântul Sinod, iar pentru a doua, tema se stabilește de fiecare eparhie potrivit cerințelor misionar-pastorale locale.

(4) Referatele susținute în cadrul conferințelor pastoral-misionare semestriale, apreciate în mod pozitiv de Centrul eparhial, se pot publica în revistele eparhiale.

Art. 141 - (1) Perioadele de desfășurare și modalitățile de organizare ale conferințelor pastoral-misionare semestriale se stabilesc de fiecare Centru eparhial.

(2) Conferințele administrative se organizează lunar, pe protopopiate, de către fiecare eparhie, și au ca tematică subiecte de interes local misionar-pastoral, liturgic-duhovnicesc și administrativ, economic-financiar și altele.

Art. 142 - În scopul perfecționării profesionale și al cunoașterii problemelor actuale ale vieții și activității bisericești generale și locale, Centrele eparhiale organizează anual, pe protopopiate, conferințe ale cântăreților (cantorilor) și dascălilor (cateheților) bisericești.

Art. 143 - Conferințele pastoral-misionare semestriale, conferințele administrative lunare și conferințele cântăreților (cantorilor) și dascălilor (cateheților) bisericești vor fi prezidate de chiriarh sau de delegatul acestuia.

SECȚIUNEA A IV-A

Distincțiile bisericesti

Art. 144 - Pentru activitate deosebită în domeniul lucrării bisericesti, sub raport liturgic, didactic, misionar-pastoral, cultural-publicistic, social, gospodăresc-edilitar sau administrativ-economic, preoții de mir pot primi următoarele ranguri onorifice bisericesti:

- a) sachelar;
- b) iconom;
- c) iconom stavrofor.

Art. 145 - (1) Rangul de sachelar se acordă de către chiriarh preoților care au o activitate bisericescă bogată. Sachelarul poartă ca semn distinctiv brâu albastru.

(2) Rangul de iconom se acordă de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, preoților sachelari, care au o activitate bisericescă remarcabilă. Iconomul poartă ca semn distinctiv brâu roșu, iar la serviciile religioase, bederniță.

(3) Rangul de iconom stavrofor se acordă de chiriarh, într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, preoților iconomi, care au o activitate bisericescă excepțională. Iconomul stavrofor poartă ca semn distinctiv cruce pectorală, brâu roșu, iar la serviciile religioase, bederniță.

(4) Pentru activitate îndelungată și deosebită, diaconilor din rândul clerului de mir li se poate acorda de către chiriarh rangul de arhidiacon, cu dreptul de a purta cruce pectorală.

(5) În caz de abateri grave, aceste distincții pot fi retrase de către chiriarh direct sau în baza unei hotărâri consistoriale.

Art. 146 - (1) Protopopii, în timpul funcționării lor în această calitate, poartă ca semn distinctiv cruce pectorală, brâu și culion roșu, iar la serviciile religioase, bederniță.

(2) Vicarul administrativ eparhial, consilierii eparhiali și inspectorii eparhiali cu funcții de conducere de la eparhii, precum și inspectorii cu funcții de conducere de la Patriarhia Română, pe durata funcționării lor în aceste calități, poartă ca semn distinctiv cruce pectorală, brâu și culion ciclamen.

(3) Vicarul administrativ patriarhal, consilierii patriarhali și inspectorul general bisericesc de la Patriarhia Română, pe durata

funcționării lor în aceste calități, poartă ca semn distinctiv cruce pectorală, brâu și culion violet.

(4) Cadrele didactice din învățământul preuniversitar și universitar teologic pot fi recompensate pentru activitatea lor cu ranguri acordate de chiriarh.

Art. 147 - (1) Pentru activitate meritorie îndelungată pe tărâm pastoral-misionar, administrativ-bisericesc, didactic-educativ și social-filantropic, la propunerea chiriarhilor, Patriarhul acordă distincția „**Crucea Patriarhală**” pentru clerici și mireni, cu gramată.

(2) În același scop, la nivelul eparhiilor, se pot institui, prin hotărâre a Permanenței Consiliului eparhial, distincții arhiepiscopale și episcopale, după rangul eparhiei care le instituie, iar la mitropolii, distincții mitropolitane.

CAPITOLUL IV

Disciplina clerului

Art. 148 - (1) Instanțele disciplinare și de judecată bisericească pentru clericii de mir, preoți și diaconi în funcțiune și pensionari, precum și pentru cântăreți, în probleme doctrinare, morale, canonice și disciplinare sunt:

A. De judecare în fond:

- a) Consistoriul disciplinar protopopesc;
- b) Consistoriul eparhial.

B. De judecare în recurs:

Consistoriul mitropolitan, pentru cererile de recurs admise, în principiu, de Sinodul mitropolitan și de Sfântul Sinod.

(2) Organismele care se pronunță asupra admisibilității cererilor de recurs sunt:

a) Sinodul mitropolitan, care poate admite sau respinge, în principiu, recursurile pentru cazurile de depunerea din treaptă, pronunțate de un Consistoriu eparhial;

b) Sfântul Sinod, care admite sau respinge, în principiu, recursurile pentru cazurile de caterisire, pronunțate de un Consistoriu eparhial.

Art. 149 - (1) Pe lângă fiecare protopopiat funcționează Consistoriul disciplinar protopopesc.

(2) Consistoriul disciplinar protopopesc are un președinte cleric și 3 membri, dintre care 2 membri clerici, numiți pe termen de 4 ani, de către chiriarh, dintre preoții din protopopiat, doctori, absolvenți de masterat sau licențiați în teologie, care au cel puțin gradul II și cunoștințe canonice, precum și un membru din rândurile cântăreților bisericești.

(3) Când se judecă numai cazuri ale preoților, reprezentantul cântăreț nu participă.

Art. 150 - (1) Consistoriul disciplinar protopopesc funcționează ca instanță disciplinară și de judecată pentru cântăreții bisericești și ca organism de împăcare pentru neînțelegerile ivite în rândul personalului bisericesc, precum și între parohieni și preot.

(2) Dacă părțile nu s-au declarat împăcate prin hotărârea dată de Consistoriul disciplinar protopopesc, cazul se transferă, în ultimă instanță, la Consistoriul eparhial.

(3) Hotărârile Consistoriului disciplinar protopopesc privind cântăreții bisericești sunt definitive, după aprobarea lor de către chiriarh și nu pot fi atacate în recurs la Consistoriul eparhial, cu excepția celor care prevăd pedeapsa destituirii acestora.

Art. 151 - (1) Consistoriul eparhial funcționează la fiecare episcopie și arhiepiscopie și este format din 3 membri titulari și 2 membri supleanți. Membrii Consistoriului eparhial sunt preoți, cu cel puțin gradul II, doctori, absolvenți de masterat sau licențiați în teologie, cu cunoștințe canonice și juridice.

(2) Membrii Consistoriului eparhial se aleg la propunerea chiriarhului de către Adunarea eparhială, pe termen de patru ani.

(3) Președintele Consistoriului eparhial se numește de către chiriarh dintre membrii titulari ai acestuia.

(4) Consistoriul are un grefier numit de chiriarh, la propunerea președintelui.

(5) La fiecare eparhie funcționează Consistoriul monahal eparhial, compus din 3-5 membri numiți de chiriarh, pentru judecarea cauzelor personalului monahal primite de la chiriarh sau de la Consiliile de judecată ale mănăstirilor, cu aprobarea chiriarhului.

Art. 152 - Hotărârile Consistoriului eparhial aprobate de către chiriarh devin definitive și executorii.

Art. 153 - (1) Pe lângă fiecare Mitropolie funcționează Consistoriul mitropolitan ca instanță de judecare a recursurilor admise, în principiu, de Sinodul mitropolitan sau de Sfântul Sinod.

(2) Consistoriul mitropolitan se compune din 3-5 membri titulari și 2 supleanți, preoți numiți de mitropolit dintre preoții desemnați de Adunările eparhiale ale eparhiilor sufragane, alții decât cei desemnați în Consistoriile eparhiale, cu îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 151, alin. (1) din prezentul statut.

(3) Președintele Consistoriului mitropolitan este numit de mitropolit dintre membrii acestuia, grefierul fiind desemnat tot de mitropolit dintre clericii din administrația eparhiei de scaun a acestuia.

(4) Consistoriul mitropolitan dă hotărâri definitive și executorii, prin aprobarea lor de către mitropolitul locului.

Art. 154 - (1) Sinodul mitropolitan, ca organism care se pronunță asupra admisibilității cererilor de recurs, deliberează sub președinția mitropolitului locului.

(2) Sinodul mitropolitan primește și examinează recursurile clericilor depuși din treapta preoției de către un consistoriu eparhial din cadrul Mitropoliei. Recursurile admise, în principiu, de Sinodul mitropolitan sunt trimise Consistoriului mitropolitan spre judecare asupra fondului, iar sentința se aprobă de către mitropolit.

Art. 155 - Sfântul Sinod, ca organism care se pronunță asupra admisibilității cererilor de recurs, primește și examinează recursurile clericilor caterisiți de către un consistoriu eparhial. Recursurile admise, în principiu, de Sfântul Sinod sunt trimise Consistoriului mitropolitan spre judecare asupra fondului, iar sentința se aprobă de Patriarh.

Art. 156 - (1) Hotărârile instanțelor disciplinare și de judecată eparhiale devin executorii numai după investirea lor cu formula executorie de către chiriarh.

(2) Hotărârile instanțelor de recurs devin executorii după aprobarea lor de către mitropolit sau Patriarh, după caz.

(3) Sfântul Sinod, cu avizul chiriarhului locului, aprobă sau respinge cererile de iertare ale preoților sancționați cu pedeapsa caterisirii care, după recurs, a rămas definitivă.

(4) Sinodul mitropolitan, cu avizul chiriarhului locului, aprobă sau respinge cererile de iertare ale preoților sancționați cu

pedeapsa depunerii din treapta preoției care, după recurs, a rămas definitivă.

(5) Hotărârile instanțelor disciplinare și de judecată se pun în aplicare de către autoritățile bisericești învestite în acest scop.

(6) În virtutea autonomiei cultelor, prevăzută de lege, și a competențelor specifice lor, instanțele de judecată bisericească soluționează probleme de disciplină internă, iar hotărârile instanțelor bisericești la toate nivelurile nu sunt atacabile în fața instanțelor civile.

Art. 157 - Sfântul Sinod este unica instanță de judecată canonică a membrilor săi pentru orice fel de abateri de la învățătura și disciplina Bisericii.

Art. 158 - În caz de urgență pastorală, potrivit prevederilor Sfințelor canoane, chiriarhul poate hotărî singur sancțiuni disciplinare pentru personalul bisericesc din eparhie.

Art. 159 - Personalul bisericesc trimis în fața instanțelor disciplinare și de judecată bisericească în calitate de acuzat, poate fi asistat în fața tuturor instanțelor bisericești de un apărător bisericesc acreditat, ales de acuzat.

Art. 160 - Cererile de revizuire a sentințelor de caterisire, bine motivate, însoțite de actele necesare, vor fi adresate Patriarhului, ca președinte al Sfântului Sinod, care le va trimite spre rejudicare Consistoriului mitropolitan competent.

PARTEA A III-A

Instituții bisericești cu scop misionar

Art. 161 - În Biserica Ortodoxă Română funcționează ca instituții cu scop misionar:

A. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române cu patrimoniu distinct, având sectoarele: editură, tipografie și ateliere, la nivelul central al Patriarhiei;

B. Instituții media: posturi de radio și televiziune, centre și birouri de presă, agenții de știri, cotidiene și periodice etc., la nivelul Patriarhiei Române și al eparhiilor;

C. Casa de ajutor reciproc a clerului și salariaților bisericești, la fiecare eparhie.

A. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române

Art. 162 - (1) Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române este condus de Patriarh, iar activitatea sa este coordonată de unul din episcopii-vicari patriarhali, fiind administrat de Permanența Consiliului Național Bisericesc.

(2) Produsele Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române se distribuie eparhiilor, parohiilor, mănăstirilor și credincioșilor prin magazinele bisericești eparhiale.

(3) Editura și tipografia Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române au exclusivitate în privința editării, tipăririi și difuzării Sfintei Scripturi, a cărților de cult și a manualelor de teologie, care se vor tipări numai cu aprobarea Sfântului Sinod.

Art. 163 - Eparhiile pot organiza singure edituri și tipografii, precum și ateliere de pictură și de confecționat icoane, de țesătorie și croitorie de veșminte preotești, de broderie, de țesut covoare, de lumânări etc., pentru a împlini în exclusivitate cerințele unităților de cult din eparhie.

Art. 164 - Sfântul Sinod aprobă anual calendarul bisericesc pe baza textului elaborat de Cancelaria Sfântului Sinod, care se tipărește la tipografia Institutului Biblic și tipografiile eparhiale, cu respectarea dreptului de copy-right, iar difuzarea se face în condițiile stabilite anual de Sfântul Sinod, numai în cuprinsul fiecărei eparhii.

Art. 165 - Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, precum și eparhiile care au tipografii și ateliere proprii, sunt obligate să ia măsurile necesare pentru respectarea prevederilor legale în vigoare privind dreptul exclusiv al Bisericii de a produce și a valorifica obiectele și bunurile necesare activității de cult.

Art. 166 - Pentru susținerea activităților pastoral-misionare, cultural-educative și social-filantropice, Biserica Ortodoxă Română, prin unitățile sale de cult, poate desfășura activități economico-gospodărești.

B. Instituții media

Art. 167 - La nivelul Patriarhiei Române și al eparhiilor pot funcționa, sub directa îndrumare a chiriarhului, instituții media (posturi de radio și de televiziune, centre și birouri de presă, agenții de știri, cotidiene și periodice etc.), a căror activitate se aprobă de organisme bisericești abilitate, în condițiile legii.

C. Casa de ajutor reciproc a clerului și salariaților bisericești

Art. 168 - Casele de ajutor reciproc ale clerului și salariaților bisericești din eparhii au ca scop acordarea de împrumuturi și ajutoare membrilor lor, la cererea acestora, iar activitatea acestora se va desfășura potrivit propriului regulament.

PARTEA A IV-A**Dispoziții diverse****A. Dispoziții privind patrimoniul bisericesc**

Art. 169 - Totalitatea bunurilor aparținând parohiilor, schiturilor, mănăstirilor, protopopiatelor, vicariatelor, episcopiiilor, arhiepiscopiiilor, mitropoliilor și Patriarhiei, asociațiilor și fundațiilor constituite de Biserică, fondurile destinate unui scop bisericesc, precum și averile bisericilor fundamentale alcătuiesc patrimoniul bisericesc care aparține Bisericii Ortodoxe Române, iar regimul lui este reglementat de prezentul statut. Bunurile aflate în folosință fac, de asemenea, parte din patrimoniul bisericesc și se administrează conform actelor de dobândire și dispozițiilor prezentului statut.

Art. 170 - (1) Din punct de vedere al destinației lui, patrimoniul bisericesc cuprinde bunuri sacre și bunuri comune.

(2) Bunurile sacre, respectiv cele care prin sfințire sau binecuvântare sunt destinate exclusiv și direct cultului, sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. Proprietatea asupra bunurilor sacre este exclusiv bisericească, iar cedarea folosinței poate fi acordată pe un termen de până la 3 ani, cu posibilitatea de reînnoire.

(3) Sunt bunuri sacre cele care prin sfințire sau binecuvântare sunt destinate cultului divin, precum: lăcașurile de cult (cate-

drale, biserici, paraclise, capele etc.), odoarele și veșmintele bisericеști, cărțile de ritual, cimitirele etc.

(4) Sunt asimilate cu bunurile sacre și beneficiază de același regim juridic și: casa parohială, vatra parohială și mănăstirească, incinta Centrului eparhial, a Centrului patriarhal, reședințele chiriarhale, chiliile mănăstirilor și schiturilor, bunurile prețioase, cu valoare artistică, istorică sau datorită materialului din care sunt confecționate, precum: picturile, sculpturile, țesăturile artistice, miniaturile, cărțile rare, documentele, lucrările din materiale scumpe etc.

(5) Bunurile comune sunt cele destinate întreținerii bisericilor, a slujitorilor ei, operelor culturale, de caritate și asistență socială, precum și pentru îndeplinirea celorlalte scopuri ale Bisericii.

(6) Bunurile comune afectate întreținerii bisericilor și slujitorilor bisericești, operelor culturale, de asistență socială și filantropică, precum și pentru îndeplinirea celorlalte scopuri ale Bisericii sunt: edificiile școlilor bisericești, edificiile administrațiilor bisericești, muzeele religioase, așezămintele și instituțiile culturale, filantropice și economice, terenurile agricole, pădurile, pășunile, viile, livezile, grădinile, drepturile patrimoniale, creanțele, părțile sociale, acțiunile, fondurile, hârțiile de valoare, averea în numerar etc.

(7) Terenurile agricole (arabil, pășune, islaz, livadă etc.) și pădurile unităților de cult ale Bisericii Ortodoxe Române vor fi folosite conform dispozițiilor stabilite de organismele bisericești competente.

(8) Normele generale și obligatorii privitoare la asigurarea bunurilor unităților bisericești din cuprinsul Patriarhiei Române se aprobă de Sfântul Sinod.

(9) Apartenența unui bun la categoria bunurilor sacre, în caz de îndoială, se stabilește de către Sinodul mitropolitan.

(10) Transmiterea cu orice titlu a folosinței sau proprietății asupra bunurilor imobile care aparțin parohiilor, mănăstirilor, protopopiatelor și altor instituții bisericești cu personalitate juridică din cuprinsul eparhiei (vânzare, cumpărare, închiriere, schimbare etc.), precum și grevarea cu sarcini sau afectarea de servituți a acestor bunuri prevăzute la alin. (6) și (7), se aprobă de Consiliul eparhial, iar înstrăinarea bunurilor imobile (clădiri și terenuri) ale Centrului eparhial, de către Sinodul mitropolitan.

(11) Pentru îndeplinirea unor obiective misionar-pastorale și social-filantropice la nivel de eparhii, prin aprobarea adunărilor eparhiale, unele proprietăți ale parohiilor și mănăstirilor pot fi administrate în mod unitar și solidar de organismul eparhial abilitat în acest scop.

Art. 171 - (1) Fondurile arhivistice și bibliotecile mănăstirilor, parohiilor, protopopiatelor, episcopiiilor, arhiepiscopiiilor, mitropoliilor și ale Patriarhiei sunt proprietatea exclusivă a acestora, nu pot fi înstrăinate, grevate sau urmărite și au regimul juridic al arhivelor și bibliotecilor private.

(2) Organizarea și funcționarea fondurilor arhivistice și a bibliotecilor unităților administrative bisericești se fac potrivit prevederilor statutare și regulamentare bisericești și normelor legale în vigoare.

Art. 172 - În cazul desființării unei unități de cult sau a unei biserici fundamentale, proprietatea asupra întregului ei patrimoniu se transmite unității de cult superioare ierarhic ce va dispune de acesta cu titlu de proprietar al respectivului patrimoniu bisericesc. Patrimoniul bisericesc fără stăpân revine eparhiei în a cărei jurisdicție teritorială se află.

Art. 173 - Patrimoniul fundațiilor și asociațiilor bisericești cu personalitate juridică constituite de Biserică este proprietatea acestora și se administrează de Biserică în limita și în condițiile actelor constitutive și conform dispozițiilor prezentului statut.

Art. 174 - Bunurile care fac obiectul aporturilor de orice fel - contribuții, donații, succesiuni, legate -, precum și orice alte bunuri intrate în patrimoniul unităților componente ale Bisericii Ortodoxe Române, din țară și din afara granițelor țării, nu pot face obiectul revendicării lor ulterioare.

Art. 175 - (1) Biserica Ortodoxă Română și părțile ei componente pot deține în proprietate bunuri în străinătate a căror situație se reglementează potrivit prevederilor statutare și regulamentare proprii și legislației statelor pe teritoriul cărora se află respectivele proprietăți.

(2) Situația bunurilor bisericești sau similare din străinătate, proprietate a statului român, date în administrare eparhiilor ortodoxe române din afara granițelor țării și unităților lor, se va regle-

menta, la cerere, prin acorduri bilaterale între Patriarhia Română, unitatea interesată și statul român.

Art. 176 - (1) Dobândirea, înstrăinarea, grevarea și administrarea patrimoniului bisericesc, controlul și verificarea gestionară se desfășoară în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare în vigoare. Forma definitivă a acestor acte este cea aprobată de Consiliul eparhial, respectiv de Sinodul mitropolitan.

(2) În cazul aprobării înstrăinării unor bunuri bisericești, unitățile bisericești ortodoxe au drept de preemțiune.

(3) Actele juridice având ca obiect bunurile din patrimoniul bisericesc, încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului statut, sunt lovite de nulitate absolută.

B. Dispoziții cu privire la edificiile bisericești și cimitirele parohiale

I. Edificiile bisericești

Art. 177 - Bisericile sunt:

- a) parohiale și filii;
- b) de cimitir;
- c) fundaționale;
- d) izolate;
- e) paraclise;
- f) catedrale;
- g) de mănăstiri;
- h) din străinătate;
- i) din armată, sistemul penitenciar, unități medicale, așezăminte de asistență socială, unități de învățământ etc.

Art. 178 - (1) Bisericile parohiale sunt proprietatea parohiei, sunt integrate patrimoniului eparhiei și stau sub jurisdicția și controlul autorității arhiepiscopiei sau episcopiei. Dacă într-o parohie sunt mai multe biserici, chiriarhul o desemnează pe cea de competență ca biserică parohială.

(2) În municipiile-reședință eparhială precum și în municipiile-reședință de județ, chiriarhul va desemna catedrala. Acolo unde există episcop-vicar sau arhiepiscop-vicar, chiriarhul îi va desemna acestuia o biserică de slujire.

(3) Se consideră anexe ale lăcașului de cult și urmează regimului juridic al acestuia următoarele construcții: clopotnița, cancelaria parohială, agheasmatarul, capela mortuară, casa parohială cu dependențele sale, muzeul eparhial, mănăstiresc sau parohial, incinta pentru aprins lumânări, pangarul, troița, magazia pentru depozitat diverse obiecte de cult, așezământul cu caracter social-filantropic, arhondaricul, chilia, trapeza, orice incintă pentru desfășurarea activităților cu caracter administrativ-bisericesc, reședința chiriarhului precum și altele asemenea. Prin *așezământ cu caracter social-filantropic* se înțelege căminul de copii, azilul de bătrâni, cantina socială sau orice altă incintă destinată unei activități asemănătoare.

Art. 179 - Bisericile din cimitire se află în administrarea parohiilor, a mănăstirilor, a protopopiatelor sau în directă dependență de Centrul eparhial.

Art. 180 - (1) Bisericile fundamentale, întemeiate pe baza actelor de fundații se conduc potrivit acelor acte de către chiriarh sau delegatul său. Ele stau sub jurisdicția și controlul autorității arhiepiscopiei și episcopiei din punct de vedere religios, administrativ-patrimonial și gestionar ca și bisericile parohiale, supunându-se aceluiași drepturi și obligații față de eparhie.

(2) Actele de fundație ale acestor biserici vor fi puse întotdeauna în acord cu dispozițiile prezentului statut de către autoritățile bisericești. În caz contrar, biserica, cu toate bunurile ei mobile și imobile, trece în administrarea eparhiei.

(3) Dacă o asociație sau fundație social-filantropică ori cultural-bisericească se desființează, întregul ei patrimoniu trece în proprietatea eparhiei pe teritoriul căreia se află.

Art. 181 - O biserică, imediat după sfințirea ei, trece în proprietatea și în folosința unităților de cult din cadrul eparhiei, cu tot terenul și clădirile afectate ei și stă sub dispozițiile prezentului statut, ținându-se seama și de actele de fundație. Eventualele condiții testamentare contrare prezentului statut se vor considera nule.

Art. 182 - (1) Bisericile izolate care nu se află pe un teritoriu locuit de vreo așezare omenească aparțin eparhiei pe teritoriul căreia se află și sunt în grija și administrarea acelei eparhii.

(2) Bisericile și edificiile monumente istorice cu caracter religios aparțin, de asemenea, eparhiei pe teritoriul căreia se află și se administrează de către aceasta.

Art. 183 - (1) Paraclisele de la reședințele eparhiale stau sub autoritatea directă a chiriarhului, iar cele de la mânăstiri sub autoritatea mânăstirii de care aparțin.

(2) Paraclisele, capelele și bisericile din cadrul unităților militare, din sistemul penitenciar, din unitățile medicale, din așezămintele de asistență socială, din unitățile de învățământ și din alte instituții, depind direct de chiriarh, sunt arondate protopopiatelor pe raza cărora funcționează și nu li se poate schimba destinația de locaș de cult al Bisericii Ortodoxe Române.

Art. 184 - Bisericile de orice categorie se pot edifica pe teren proprietate a Bisericii sau concesionat acestui scop, pe bază de cereri și documente depuse la Centrul eparhial, numai cu aprobarea și binecuvântarea chiriarhului, fie că sunt noi, se reclădesc sau se transformă dintr-un alt edificiu.

Art. 185 - (1) Unitățile de cult pot solicita și primi de la autoritățile administrației publice centrale și locale fonduri în vederea construirii, reparării, conservării și întreținerii locașurilor de cult și edificiilor bisericesti, în condițiile prevăzute de lege.

(2) În privința locașurilor de cult și a edificiilor bisericesti care fac parte din patrimoniul cultural-național, autoritățile de stat pot efectua lucrări de restaurare și întreținere a acestora, cu consultarea prealabilă a eparhiilor pe raza cărora acestea funcționează.

II. Cimitirele parohiale și mânăstirești

Art. 186 - (1) Fiecare parohie și mânăstire are dreptul să dețină sau să înființeze cel puțin un cimitir pentru îngroparea credincioșilor decedați, care este proprietatea parohiei sau a mânăstirii.

(2) Cimitirele parohiale și mânăstirești, ca bunuri sacre destinate exclusiv și direct cultului, sunt insesizabile și imprescriptibile și nu pot fi înstrăinate, schimbate, grevate sau sechestrate.

Art. 187 - (1) Cimitirul se administrează de către Consiliul parohial, Consiliul mânăstiresc sau protopopiat, sub controlul periodic al Centrului eparhial.

(2) La parohie, cimitirul stă sub supravegherea preotului paroh, a episcopului și a Consiliului parohial, iar la mănăstire, a starețului (stareței), care sunt datori a se îngriji de întreținerea și întreținerea lui.

(3) Locul de veci concesionat rămâne proprietatea parohiei sau a mănăstirii, iar dreptul de concesiune nu poate fi vândut de titular, transmiterea acestuia putând fi făcută doar prin succesiune către soț sau rude până la gradul al IV-lea.

(4) Locuri de înmormântare mai pot fi atribuite și în folosință temporară sau gratuită tot prin hotărârea organismelor parohiale și mănăstirești.

(5) Tarifele și taxele pentru concesionarea și întreținerea locurilor de înmormântare din cimitirele parohiale și cele mănăstirești, precum și pentru prestarea serviciilor specifice din cimitir se vor stabili de Consiliul parohial sau de Consiliul economic al mănăstirii și nu vor putea depăși tarifele ce se percep la cimitirele administrației publice locale de aceeași categorie.

(6) Este interzisă condiționarea ofierii slujbei înmormântării de plata oricărei taxe fixate de preot sau de Consiliul parohial.

Art. 188 - Cimitire parohiale și mănăstirești noi se înființează cu aprobarea Consiliului eparhial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

C. Dispoziții privind cheltuielile bisericesti și ajutorul statului

Art. 189 - Cheltuielile pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult, precum și pentru reparații și construcții noi vor fi acoperite din contribuțiile benevole ale credincioșilor, din veniturile unităților de cult obținute din activități proprii și din contribuții de la bugetul de stat, de la bugetul autorităților publice locale și al altor instituții, în condițiile legii.

Art. 190 - Salarizarea personalului bisericesc de conducere, precum și a personalului clerical și neclerical se face conform normelor generale în vigoare în Biserica Ortodoxă Română, prin contribuții de la bugetul propriu al unităților de cult, prin contribuții de la bugetul de stat, de la bugetul administrațiilor publice locale și al altor instituții, în condițiile legii.

Art. 191 - (1) Unitățile de cult ale Bisericii Ortodoxe Române din țară și din afara granițelor țării pot solicita ajutoare financiare de la Patriarhia Română, precum și subvenții de la bugetul de stat și de la bugetele locale pentru sprijinirea unor activități pastorale, spiritual-culturale, sociale și edilitare.

(2) Activitatea unităților de cult ale Bisericii Ortodoxe Române, în calitate de furnizor de servicii sociale, este recunoscută și sprijinită de stat, scop în care pot fi încheiate parteneriate și acorduri aprobate prin lege.

D. Dispoziții privind dreptul de succesiune al ierarhilor și al monahilor

Art. 192 - Eparhiile au vocație asupra tuturor bunurilor sucesorale ale ierarhilor lor.

Art. 193 - Bunurile călugărilor și călugărițelor aduse cu dânsii sau donate mănăstirii la intrarea în monahism, precum și cele dobândite în orice mod în timpul viețuirii în mănăstire rămân în totalitate mănăstirii de care aparțin și nu pot face obiectul revendicărilor ulterioare.

Art. 194 - Pentru ierarhii pensionați sau retrași, Sfântul Sinod va reglementa drepturile acestora în conformitate cu prevederile statutare și regulamentare bisericești.

E. Dispoziții privind stemele și sigiliile eparhiale

Art. 195 - Patriarhia Română are propriul drapel în următoarea descriere: formă dreptunghiulară, lățimea fiind egală cu două treimi din lungimea sa; culoarea de fond este albă; în centru se află imprimată stema Patriarhiei în descrierea aprobată.

Art. 196 - (1) Stema Patriarhiei, precum și stemele mitropoliiilor, arhiepiscopiilor și episcopiiilor din țară și din afara granițelor țării se aprobă de Sfântul Sinod.

(2) Stema mitropoliei este comună cu stema Arhiepiscopiei în care își are reședința.

Art. 197 - (1) Fiecare eparhie are propriul sigiliu pe care este reprezentată stema înconjurată de denumirea acesteia înscrisă la art. 6 din prezentul statut.

(2) Sigiliul mitropoliei este comun cu sigiliul arhiepiscopiei în care își are reședința.

(3) Sfântul Sinod are un sigiliu aflat în păstrarea Cancelariei Sfântului Sinod, care se aplică pe documentele semnate de Patriarh în calitate de președinte al organismelor centrale deliberative, executive și administrative, pe tomosurile sinodale, pe gramatele și actele sinodale și patriarhale.

(4) Organismele centrale administrative și Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române cu sectoarele lor, Administrația eparhială și Cancelaria eparhială cu sectoarele lor administrative, protopopiatele, parohiile și mănăstirile au propriile sigilii, cu aprobarea autorității superioare bisericești.

F. Dispoziții privind Buletinul Oficial și revistele centrale bisericești

Art. 198 - (1) Patriarhia Română publică următoarele reviste și periodice centrale bisericești: Revista „**Biserica Ortodoxă Română**”, Buletinul Oficial al Patriarhiei Române; Revista „**Ortodoxia**” pentru problemele teologice de ordin interortodox, interconfesional și interreligios; Revista „**Studii Teologice**” a facultăților de teologie ortodoxă; Revista „**Vestitorul Ortodoxiei**”; Revista „**Chemarea Credinței**” și Cotidianul „**Ziarul Lumina**”.

(2) Abonarea la revistele centrale bisericești, prevăzute la alineatul precedent, este obligatorie pentru toate unitățile de cult ale Patriarhiei Române.

G. Dispoziții privind incompatibilități în organismele de conducere

Art. 199 - În întreaga Biserică Ortodoxă Română nimeni nu poate fi în același timp:

a) membru al Consiliului eparhial și al Consistoriului eparhial;

b) vicar administrativ eparhial, consilier eparhial, inspector eparhial, secretar eparhial, protopop și membru ales al Adunării eparhiale;

c) vicar administrativ eparhial, consilier eparhial, inspector eparhial, secretar eparhial, protopop și membru al consistoriilor bisericești;

d) nu pot fi aleși membri ai Consistoriului disciplinar protopopesc, ai Consistoriului eparhial și ai Consistoriului mitropolitan cei ce sunt înrudiți între ei sau cu chiriarhul respectiv, până la al patrulea grad de sânge și al doilea de cuscrie;

e) salariat în administrația și controlul bisericesc eparhial și membru în organismele bisericești de disciplină.

Art. 200 - Nici un preot, diacon sau mirean, membru al vreunui organism bisericesc deliberativ, executiv, administrativ, de control și de disciplină bisericească nu poate lua parte la soluționarea următoarelor cauze:

a) a cauzei proprii sau a celor ce le pot aduce pagube ori câștig personal;

b) a cauzelor rudeniilor, până la al patrulea grad de sânge sau al doilea de cuscrie;

c) a cauzelor părinților sau copiilor adoptivi, precum și a cauzelor celor ce stau sub tutoratul sau curatela lor;

d) a cauzelor la care au fost martori, procuratori, experți sau pe care le-au anchetat;

e) a cauzelor la a căror decizie au luat odată parte într-o instanță inferioară.

Dispoziții finale

Art. 201 - (1) Prezentul statut, aprobat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pe temeiul principiilor și dispozițiilor generale, cuprinse în Sfintele canoane ale Bisericii Ortodoxe, pentru a determina modalitățile după care Patriarhia Română își reglementează, conduce și administrează lucrarea sa religioasă, misionar-pastorală, cultural-educativă, social-filantropică, fundațională și patrimonială, este și rămâne obligatoriu pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română din țară și din afara granițelor țării.

(2) Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române se aplică prin regulamente specifice de activitate care au aceeași autoritate canonică și juridică cu cea a prezen-

tului statut. Regulamentele specifice diverselor domenii de activitate ale Bisericii sunt aprobate de Sfântul Sinod.

Art. 202 - Sfântul Sinod aprobă și modifică prezentul statut cu două treimi din numărul membrilor prezenți.

Art. 203 - Prezentul statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române a fost aprobat de Sfântul Sinod la data de 28 noiembrie 2007 și intră în vigoare după publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotărârii de Guvern pentru recunoașterea acestuia.

Art. 204 - La data intrării în vigoare a prezentului statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, se abrogă Statutul votat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la 19-20 octombrie 1948 și recunoscut prin Decretul nr.233 din 23 februarie 1949 al Prezidiului Marii Adunări Naționale, cu toate modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

Art. 205 - Până la elaborarea și aprobarea noilor regulamente, rămân în vigoare prevederile actualelor regulamente, în măsura în care acestea nu contravin prezentului statut.